

List izhaja od oktobra 1947
kot tednik — Od 1. januar-
ja 1958 kot poltednik — Od
1. januarja 1960 trikrat te-
densko — Od 1. januarja
1964 kot poltednik, in sicer
ob sredah in sobotah —

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ, SREDA, DNE 15. JANUARJA 1964 —
LETO XVII. — ŠT. 4 — CENA 20 DINARJEV

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice,
Kranj, Radovljica, Skofja Loka, Tržič — Izdaja
ČP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor
Glavni in odgovorni urednik Zdravko Tomažej

Jeseniške posebnosti

Iz prakse avstrijskih državljanov v maloobmejnem prometu

Razen močnega tujkega prometa na obmejnih prehodih, zlasti poleti, je v nekaterih naših krajih tudi vse bolj živahen maloobmejni promet. Ob sobotah in nedeljah pride veliko obiskovavcev iz Italije, zlasti pa iz Avstrije v razna gostišča in turistične postojanke. To velja zlasti za večje kraje v bližini meje: za Tržič, Jesenice in Kranjsko goro, kjer se obiskovavci lahko poslužujejo uslug v trgovinah, v gostiščih, v brivskih, krojaških in drugih delavnicah.

Zakaj ni salame

Na Jesenice prihaja mesečno okrog 700 do 1.000 obiskovavcev iz avstrijskih mest in krajev, največ iz Beljaka. Mnogo med njimi je žensk in sorodnikov železničarjev, ki prihajajo službeno na Jesenice.

Da bi zvedeli, kaj avstrijske obiskovavce najbolj zanima, kakšne posebnosti najdemo na Jesenicah, smo povprašali po gostiščih, trgovinah in delavnicah.

V delikatesni trgovini, nasproti Mlečne restavracije na glavni jeseniški ulici, smo zvedeli, da gostje iz zamejstva zelo radi kupujejo prekajeno šunko, suhe (ogrske) salame, žgane pijače, vino in tudi druge živilske potrebščine. Največ prihajajo ob četrtkih in petkih z vlakom popoldne in se zvečer vračajo. V enem samem mesecu so jim postregli z več kot 1.000 kg specialnih mesnih izdelkov. Neki kupec je nekdo sam kupil 15 steklenic slivovke. Zadnje mesece pa so mnogi razočarani, ker primanjkuje suhih klobas in tuji kupci sprašujejo zakaj mesnih izdelkov ni.

V gostišču Triglav, ki je blizu železniške postaje pravijo, da imajo tam precej gostov. Največ jih pride ob četrtkih, petkih in večerjih tudi ob sobotah. Nemščina jim dela težav in jim lahko postrežejo. Največ jih je, ki želijo dušni žredek; pražena jetrca, su-

hi narezek, salame, sir in podobno. Na splošno niso zahtevnejši od domačih gostov.

V industriji so presegli obveznosti

PODATKI O TEM, kako so kranjska industrijska podjetja v lanskem letu izpolnila svoje planske obveznosti, so kar razveseljivi. Količinsko proizvodnjo so skupaj presegla za 5,7 odstotkov, plan izvoza pa za 15 odstotkov.

Lansko leto so proizvedla za 15 odstotkov več kot predlanskim, čeprav je bilo predvideno za polovico manjše povečanje količinske proizvodnje. Razen Kranjskih opkarn, ki plana niso dosegli zaradi neugodnih vremenskih razmer in premajhnih zmogljivosti sušilnih naprav, so vsa ostala industrijska podjetja proizvedla toliko, kolikor so predvidela oziroma še precej več. Tako je Oljariča presegla plan za 42 odstotkov, LIK za 22 odstotkov, Exoterm za 16 odstotkov, Kovinar za 14 odstotkov, IBI za 15 odstotkov itd.

Precejšnje povečanje količinske proizvodnje je razveseljivo posebno še zaradi tega, ker v minulim letu v kranjskih podjetjih ni bilo večjega povečanja zmogljivosti. Le tekstilna industrija je pridobila nekaj avtomatskih stavov, prav tako so po nekaterih drugih podjetjih nakupili po nekaj sodobnih strojev in zamenjali stare. V »Savi« in »Iskri« poteka večje re-

V Kompasovi poslovalnici pa so povedali, da si gosti želijo tudi kaj posebnega, kar pa na Jesenicah ne dobijo. Večkrat so jih morali napotiti v Radovljico, h Kunsteljnu, da so jim postregli z divjačino.

Po zadnji podražitvi mesa se je med gosti zmanjšalo povpraševanje po njem, čeprav še vedno kupujejo precej svežega mesa. Prav tako ženske rade zahajajo v česalni salon, k šiviljam, kupujejo pa tudi razne spominčke in druge ročne izdelke. — K. M.

konstrukcije, ki pa bodo zaključene šele v prihodnje.

Plan izvoza je bil presežen za 15 odstotkov. Predvideno je bilo, da

Nadaljevanje na 2. strani

Omejitev porabe električne energije

Kranj, 13. januarja — Na območju naše republike in še v nekaterih drugih predelih države je v zadnjem času občutiti zelo močno pomanjkanje električne energije. Voda je zaradi dolgotrajnega mraza močno upadla, zato se je zmanjšala proizvodnja hidroelektrarn, zaradi pomanjkanja premo- ga pa ni mogoče ustrezno povečati proizvodnje termoelektrarn.

Zaradi naštetih vzrokov in ker je na daljnovodih, ki povezujejo naše območje z Dalmacijo ozko grlo in ni mogoče dovajati zadostne količine toka, so podjetja za distribucijo električne energije predpisala ustrezno redukcijo. Ta je začela veljati danes, predvidevajo pa, da bo že v tem tednu preklicana, ker bodo občutno reducirali največjega potrošnika tovarno aluminija v Kidričevem.

Gospodarskim organizacijam, močnejšim potrošnikom energije na območju Elektro Kranj so predpisali od 17 do 33 odstotno redukcijo potrošne energije. Redukcija za gospodinjstva ni predpisana, vendar je priporočena. V gospodinjstvu bo redukcija le v najnujnejših primerih.

Mi in naše perspektive v družbenih načrtih

Jasni cilji

ZACNIMO, kar brez ovinkov. Gre za osebne dohodke. Gospodarstveniki bodo sicer rekli, da so ti odvisni od raznih okoliščin in predpisov, teoretiki pa bodo prigovarjali, da nominalni porast osebnih dohodkov vedno ne pomeni zvišanja življenjske ravni. Vse to je res. Hkrati pa je tudi neizpodbitno res, da prav ob sedanjih letnih načrtih premalo govorimo o njih in prikazujemo prav tisto, kar neposrednega proizvajavca najbolj zanima, kar je lahko za njega najvažnejša pobuda za izpolnjevanje vseh postavljenih ciljev.

Vsa podjetja so izdelala proizvodne načrte za letošnje leto. Mnoga že tudi dolgoročne načrte do 1970. leta. Dve občini: Kranj in Radovljica imata že izdelan skupni predlog družbenega plana za letos. V drugih treh občinah pa v končni obdelavi.

In povsod lahko opazimo, da se sestavljavci s preveliko previdnostjo izogibajo prav tistega, kar ljudi najbolj zanima — prikaza osebnih dohodkov.

Ce hočemo, da se naš človek razvija in uveljavlja kot zavezen upravljalnik ožje in širše skupnosti, brez dvoma drži, da mora biti seznanjen z vsemi problemi in težavami, s katerimi ustvarja končni dohodek. Zato ni napak, da ga z letnim ali dolgoročnim načrtom seznanimo.

Odgovorni posamezniki v kranjski občini so si že pred mesecem postavili cilj, da je treba v letošnjem letu dvigniti povprečje nominalnih osebnih dohodkov za 19 odstotkov v proizvodnih organizacijah in za 16 do 17 odstotkov v družbenih službah. Toda ta stvar ni prišla v prvi osnutek predloga V radovljiškem planu se osebni dohodek mimogrede omenja v nekem stavku brez kakršnih konkretnosti. Nekateri pravijo, da bi bil prikaz maraščanja osebnih dohodkov lahko netočen in celo vzrok za malodušje, če ga potem ne dosežemo

Nadaljevanje na 2. strani

Spomin na Dražgoško bitko

KOT UVOD v praznovanje krajevnega praznika Selške doline v spomin na legendarno Dražgoško bitko so člani igravske skupine Svobode Železniki že v četrtek uprizorili dramo »Plinsko luč«. V soboto popoldne sta bili žalni komemoraciji pred spominsko ploščo in na pokopališču v Železnikih. Pozneje je bila v dvorani Partizana slovesna seja krajevnih skupnosti Železniki—Češnjica—Studenec. Višek praznovanja pa je bil dosežen nedvomno s tradicionalnimi zimskošportnimi prireditvami »Po stezah partizanske Jelovice« — nočni slalom, teki in sankanje. V nedeljo popoldne pa so Škofjeločani gostovali v Dražgošah z Borovimi »Raztrganci«.

Slavnostna seja krajevnih skupnosti Železniki — Češnjica — Studenci je bila v soboto v dvorani Partizana v Železnikih, so se udeležili tudi nekateri preživeli borci Dražgoške bitke: narodni heroj Tonček Dežman, Milan Zakelj, Tine Hren in Miha Demšar. Učenci osnovne šole Železniki so zbrali šopke. Dražgoški borci so ne priručno pozdravili in jim izpionirjem povedali nekaj spominov.

Predsednik krajevnih skupnosti Anton Pegam je v svojem govoru med drugim dejal: V ponos sta nam naša največja gospodarska objekta MLIP Češnjica in bivši tovarna NIKO sedajna Iskra, ob katerih se razvijajo obrtna podjetja Niko, Ratitovec, Skupnost in Tehnica. Krajevna skupnost pa ima po prenosu občine iz Železnikov v Skofjo Loko na skrbi komunalna dejavnost naselij, ki predstavljajo tako gospodarsko kot kulturno središče doline. Z gradnjo cest v večini hribovskih vasi se je dolina močno približala, iz gospodarskega vidika pa ceste omogočajo cenejše in hitrejšo izkoriščanje gozdnega bogastva. Prav tako pa je ena pomembnih pridobitev elektrifikacija gornjega dela doline, kakor tudi asfaltira-

nje ceste, izgradnja vodovoda, ureditev delne javne razsvetljave v Železnikih, in izgradnjo prepotrebnega Zdravstvenega doma. To so osnove, čeprav še nepopolne, ki spadajo h gospodarskemu razvoju in izboljšanju življenjskih pogojev prebivalstva. Perspektive pa nam nalagajo še novih zadolžitvev in dela.

Ob delu za gospodarsko ureditev in ureditev osnovnih komunalnih naprav, ki jih današnji čas brezpogojno terja, smo čestokrat pozabili na eno bistvenih nalog — skrb za človeka. Ob tem naglem gospodarskem razvoju nimamo še zadovoljivo urejenega stanovanjskega vprašanja, obstoječi obrat družbene prehrane v Češnjici ne more zadovoljevati potreb, nujno bo treba razmisljati o varstvu otrok zaposlenih mater. Razen tega pa bomo morali nuditi pestrejšo kulturno in družabno življenje našim občanom kot doslej. Dokaz, da so bila vsa dosedanja sredstva naložena s čutom odgovornosti so naši rezultati. Cilji so nam jasni, zavedamo pa se tudi, da je prva skrb odmerjena delovnemu človeku; omogočati mu take življenske pogoje, da bo ob njih lahko dajal skupnosti vso svojo ustvarjalno silo. — S. Skrabar

V nedeljo popoldne so se številni občani, med njimi sta bila tudi predsednik občinske skupščine Skofja Loka Milan Osovnikar in predsednik Obo SZDL Ciril Jelovek udeležili komemoracij v Dražgošah. K spomeniku v spomin na Dražgoško bitko in na pokopališče ob porušeni cerkvi, kjer je pokopanih 56 padlih Dražgošanov — med temi je 42 talcev, ustrelenih po nemškem porazu v Dražgošah — so položili vence. Ob spomeniku in na pokopališču sta bila krajša sporeda. Mladinec in mladinka iz Dražgoš sta recitirala nekaj pesmi, pevski zbor iz Dražgoš pa je zapel.

OBRAZI IN POJAVI

bil ta delavec skrajno nediscipliniran, nedelaven, da je oškodoval ekonomsko enoto, in da komisija za delovna razmerja po večkratnih opominih in kaznovanjih in na javno zahtevo delavcev ni mogla več drugega, kot da so ga odpustili.

Tako je trajala reševalna akcija nekaj mesecev. V njej je sodelovalo mnogo ljudi.

Drugi primer je iz lanske zime. Mati samobranilca z eno zapuščenimi in razpadajoči hišici. Sreče na cesti. Slo je za člo- Zaposlila se je. Vsako jutro veka, za ljudi. Bilo je v manjšem industrijskem kraju.

Dve rešilni dejanji

Prvi klic na pomoč je bil spet po njega. Toda sredi zlik nekega možaka srednjih me je trhleno ostržeje popu- let. »Krivica! Velika krivica stilo pod težo debele plasti se mi je zgodila! Na cesto so mokrega snega. Skozi razpoke me vrgli. Kako naj zdaj živim! v stropu skromne sobice je pri- Kakšen socializem je to! tekla voda in življenje je bilo nemogoče. Prizadeta mati se v podjetje je prišla delovna je zatekla po pomoč v pod- inšpekcija, komisija in še dru- jetje. Obrnila se je na razne ga komisija. Zasliševali so, br- predsednike in sekretarje, na skali po dokumentih, se po- občino... Nobene inšpekcije, svetovali, ugibali... Vzroki nobene komisije, nobenega člo- za odpust so bili zelo jasni: veka ni bilo, da bi ji poma- zamujanje na delu, »plavi« ob gal. Njeni klici na pomoč so ponedelkih, neizpolnjevanje se izgubljali v gozdu raztol- delovnih obveznosti, oškodo- mačenih težav in ekonomskih vane kolektiva... In vse zakonitosti ter brez odmeva podkrepljeno z datumi, števil- kami. Vendar se komisije še dolgoročnih obljubah. Reše- niso zadovoljile. Na posebne valna akcija se ni niti začela. pogovore so klicati še pred- Razlike med povedanima sednika sindikalne organizaci- primeroma so povzročile kri- je, predsednika delavskega tične primerjave med ljudmi. sveta... Vsi so trdili, da je

— K. M.

Trgovina na rešetu

PRITOŽBE KUPCEV

POTROŠNIKE, ki imajo stik z našo trgovino lahko razdelimo v dve skupini. V prvo skupino bi uvrstili potrošnike, ki jih naša trgovina ne zadovoljuje, v drugo skupino pa potrošnike, ki so z našimi trgovci in trgovinami zadovoljni. Prvi svoj odnos do trgovine izražajo z grajami in pritožbami, drugi pa s pohvalami in tihim zadovoljstvom. Ker je običajno lažje najti nezadovoljneže, smo se odločili, da našo razpravo o trgovini začnemo s kritične strani. Primeri, ki smo jih zbrali pri potrošnikih, trgovine ne postavljajo v dobro luč. Obtožnica je marsikdaj precej težka, koristila pa naj bi, da našo trgovino izboljšamo. Ker je pri nas dobro znano pravilo, da se »na napakah učimo«, lahko pričakujemo, da vse dobronamerne pripombe ne bodo ostale glas »vpi- jočega v puščavici«.

Našo anketo bomo v prihodnjih številkah nadaljevali. Začetek naše ankete o trgovini pa berite na tretji strani.

LJUBLJANA — Resda je bila sobotna tiskovna konferenca v republiškem sekretariatu za informacije posvečena dejavnosti Adria Avio-prometa vendar je bilo povsem jasno, da njegove problematike ni moč obravnavati ločeno, brez zveze s problematiko našega civilnega letalstva. Gre za to, da Jatove neekonomske cene in visoke subvencije (za posamezne linije) niso samo ovira za komercialno sodelovanje JAT in AA, temveč onemogočajo potrebno sodelovanje. AA je predlagal naj bi JAT zvišal tarife za 50 odstotkov ob istočasni ukinitvi subvencije, ki bi jo nadomestili z dotacijo na vsakega potnika. Le-to naj bi dobil tudi AA za prevoze v domačem prometu, predvsem v konicah, ko Jatove zmogljivosti niso kos navalu potnikov. Sodelovanje obeh letalskih podjetij je nujno, zakaj dejavnosti se dopolnjujeta. Omenili bi še ceno bencina: AA ga plačuje po 111 dinarjev za kilogram, medtem ko dobiva JAT in inozemski prevozniki na to ceno 53 dinarjev regresa.

Ob vseh teh težavah pa je AA lani le napredoval. Opravil je 3000 ur poletov in ustvaril devizno realizacijo v znesku 1.26 milijona dolarjev. Za letos pa predvideva 4000 ur letenja, tako da bo dosežena rentabilna izkoriščenost svojih letal. — S. S.

Letalo Adria Avio prometa na novem letališču; le-to bo pripomoglo k hitrejšemu razvoju slgovskega podjetja za letalski promet.

TE DNI PO SVETU

● ZANZIBAR JE POSTAL REPUBLIKA

Po državnem udaru na otoku so ukinili sultanat Zanzibar in ustanovili republiko. Sultanu so prepovedali vstop v državo. V Zanzibaru vlada izredno stanje. Kenija in Uganda sta že priznali novo vlado in predsednika obeh držav se bosta v Nairobiju sestala in pogovorila o novem položaju.

● SEGNI V WASHINGTONU

Predsednik Segni je prisel v Washington, kjer se bo s predsednikom Johnsonom pogovarjal o najvažnejših mednarodnih vprašanjih in o odnosih med obema državama.

● KONFERENCA O CIPRSKEM VPRAŠANJU

Tajna konferenca o ciprskem vprašanju bo trajala najmanj 14 dni. Butler je imel včeraj že prve pogovore z zunanjima ministroma Grčije in Turčije.

● NEMIRI V PANAMI SE NADALJUJEJO

Demonstracije ob panamskem prekopu se nadaljujejo. Panama je pretrgala diplomatske odnose z ZDA. Panama zahteva, da postane prekop njihov. V Washingtonu pa trdijo, da še vedno velja sporazum, po katerem imajo ZDA trajno nadzorstvo nad prekopom.

● SESTANEK AMERISKEGA PRAVOSODNEGA MINISTRA ROBERTA KENNEDYJA IN SUKARNA

V Tokiu se bosta srečala Robert Kennedy in Sukarno in se pogovorila o problemih malezijske federacije in odnosih z Indonezijo.

● FIDEL CASTRO V ZSSR

Predsednik Kube Fidel Castro je prisel na obisk v Moskvo, kamor ga je povabil Hruščev. Izmenjala bosta mnenji o aktualnih političnih vprašanjih.

Po smučiščih Komne in Matterhorna

Danes, 15. januarja bo pri Planinskem društvu v Kranju predaval SVETOZAR GUČEK: o smučiščih Komne in Matterhorna. V prvem delu bo predavatelj opisal vtise in doživljanje z zimskega turnega smučanja na Komni in njeni okolici. Posebej bo obdelal izlet s smučmi do Krnskega jezera.

Drugi del predavanja bo obsegal opis pokrajinskih značilnosti in nekaterih pomembnejših dogodkov iz znanega italijanskega zimskega letovišča in športnega centra CERVINIA, ki leži v bližini Matterhorna. V tem kraju je predavatelj smučal z nekaterimi svetovnimi tekmovalci — smučarji. V ta kraj hodijo namreč na vadbo številne inozemske državne smučarske ekipe (tudi naša).

Posebna zanimivost predavanja je specialna smučarska proga, na kateri so bili doseženi hitrostni smučarski rekordi. Predavatelj nas bo seznanil s temi značilnimi tereni ob posnetkih, ki jih je napravil ob tradicionalnem smučarskem tekmovalstvu za zlati pokal žilnice Cervinija. Podal pa se bo tudi v osamljeni planinski svet BREITHORNA in MATTERHORNA.

Predavanje bo posebno zanimivo, ker bomo spoznali omenjene planine v zimskem času in sicer take, kakršne je videl planinec — smučarje strokovnjak. Priporočamo, da ne pozarjate številni barvni diapozitivi.

● SEZONSKIH DELAVCIH

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in IO občinskega odbora SZDL v Trzinu se bosta jutri, v četrtek pomenila o problemih sezonskih delavcih v tej občini. Težilo k temu, da bi te delavce smotrno in hitreje približali pogostim ostalim delavcem in jih vključevali v življenje njihovega delovnega okolja.

VREMENE

VREMENSKA SLIKA

Atlantske frontalne motnje, ki so zajele zahodno Evropo in zahodne Alpe so oslabele in povzročile pri nas otoplitve. Hkrati pa se od severa proti Balkanu pomika hladni zrak, zato bodo otoplitve le prehodnega značaja.

NAPOVED ZA DANES IN IZGLADI ZA NASLEDNJE DNI

Po kotlinah bo oblačno in zamegljeno vreme, pooblačitve bodo tudi v višjih legah. Na Primorskem je še danes možen slab dež, medtem ko bo na Slovenskem in v Prekmurju neznatno sneženje. Najnižje nočne temperature med -4 in -8, v Primorju 4; čez dan pa od nič do -5, v Primorju okoli nič stopinj Celzija. Izgledi do petka: precej oblačno in ponovno ohlajitve.

STANJE VREMENA OB 13. URI

Ljubljana: oblačno, 3 stopinje; Letališče Brnik: pretežno oblačno, 2 stopinji; Planica: delno oblačno, 1 stopinja; Lesce-Bled: zmerno oblačno, nič stopinj; Zračni pritisk 1023 milibarov, pritisk pada. Snežne razmere ob 7. uri — Komna 0, 45 cm; Tamar — 4, 45 cm; Dom Planica — 4, 34 cm; Radeče-Planica — 3, 32 cm; Vršič — 3, 45 cm; Zilnica Vitranec — 3, spodaj 34, v sredini 44 in na vrhu 50 cm snega; Kranjska gora — 3, 30 cm; Brnik — 1, 19 cm; Pokljuka — 1, 41 cm snega.

Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki

Krvavi spopadi, do katerih je pred dnevi prišlo med panamskimi študenti in ameriški vojniki ob panamskem prekopu, so privedli od prekinitve diplomatskih odnosov med Panamo in ZDA in do odločne zahteve Paname, da bi razveljavili sporazum, po katerem so Američani svedrili in oblačili v panamski ožini. Ze nekaj časa odnosi med panamskim prebivalstvom in ameriški oblastmi v prekopu niso bili najbolj prijetni. Prihajal je do občasnih nasprotij in sporov. Američani so s sporazumom, ki so ga sklenili pred 61 leti o zakupu panamskega prekopa za vse večne čase debelo zaslužili. Panamski prekop se je v zadnjih letih razvil v eno izmed najbolj prometnih pomorskih poti na svetu. Seveda je Panamcem takšen razvoj hitro utrdil zavest, da so Američanom pred šestdesetimi leti zelo poceni prodali važno pomorsko pot. Vsoto 1.900.000 dolarjev, kolikor so takrat Američani pla-

čali za prekop, so si Američani že nekajkrat povrnilili.

Prelivanje krvi v panamski morski ožini je bilo zaustavljeno na pobudo latinskoameriških držav, ki si prizadevajo, da bi v spopad vmešani državi nekako nagovorili za mirna pogajanja. Spor, ki je na začetku zahteval precejšnji krvni davek, skušajo sedaj voditi z bolj pametnimi sredstvi. Blistvo spora pa se s tem seveda ni umaknilo v zatišje. Doseženi so resda prvi uspehi, ki kažejo, da bodo panamske zahteve o umiku Američanov iz panamske ožine morali jemati z vso resnostjo in neodložljivostjo. Tako je bilo po prvih medsebojnih pogajanjih dosežen sporazum, da bodo panam-

ski vojniki stražili neposredno ob panamskem prekopu, ameriške sile pa se bodo umaknile v notranjost, na bolj oddaljena stražarska mesta ob prekopu. S tem sporazumom je nadzorstvo nad pre-

z enostransko odlovedjo, kot je storila panamska vlada. Seveda imajo Panamci dovolj tehtnih razlogov, da takšno stališče ovržejo. Panamski prekop je menda zadnji prekop, ki si ga lasti neka tu-

bolj občutljivem mestu in ob nepravem času. Američani so opazili nevoljo južnoameriških držav, ki bi rade videle, da ZDA dajo trdne dokaze o njihovem sodelovanju z latinskim svetom Amerike. Krize v panamski ožini napreduje vedno bolj povezuje s celotnim političnim razvojem v tem delu sveta, zlasti z napetostjo ob Karibskem morju.

Panamska vlada si želi pridobiti diplomatsko podporo prav med južnoameriški državami, ki so se nekatere že dovolj določeno opredelile na panamsko stran. Glavni cilj političnih prizadevanj južnoameriških držav je usmerjen tako, da bi nekako vplivali na mirni potek krize. Novega sodelstva v tem delu sveta ne bi bilo smiselno netiti. Po drugi strani pa je pritožba Paname v Varnostnem svetu pokazala, da ameriška diplomacija nima primerne opreči za držanje svojih čet v panamski ožini.

Panamska ožina

kopom do neke mere že prišlo v panamske roke. Seveda še ni jasno in potrjeno, ali ta delitev nadzorstva v panamski ožini ne pomeni samo praznega izgovora, da bi pomirili duhove. Odnosi v področju panamskega prekopa so še vedno napeti. V amerškem glavnem mestu prevladuje vtis, da Američani nimajo namena dvigniti rok v Panami. Trdijo namreč, da je pogodba o prekopu še vedno v veljavi in je ni mogoče razveljaviti

ja država, čeprav z njim ni oze-

mejsko povezana. Panama je šla s svojo zahtevo o amerškem umiku iz prekopa pred Združene narode. Po vtisu, ki je prevladoval na seji Varnostnega sveta je bila panamska diplomacija zaščitena predvsem s podporo latinskoameriških držav. Države Latinske Amerike podpirajo upravičenost panamskih zahtev. Pred tem dejstvom tudi Američani ne zakrivajo skrbi. Menijo, da je sedanja kriza izbruhnila na naj-

Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki ● Ljudie in dogodki

Trčlanska tekmovalna skupina odgovarja na vprašanja iz prometnih predpisov

POKAZALI SO SVOJE ZNANJE

● KRANJ — V koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju je bilo v nedeljo dopoldan zanimivo tekmovalstvo o znanju prometnih predpisov, ki ga je organizirala komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu občinske skupščine Kranj. Nastopile so trčlanske ekipe desetih osemletkih kranjske občine. Njihovo znanje je ocenjevala posebna trčlanska pionirska komisija. Tekmovalje je vodil Tone Hotko iz Kranja. Nič manj pa ni bil zanimiv program, ki so ga izvajali učenci raznih šol in vzgojnih zavodov.

Prireditve so spremljali številni predstavniki republiškega sekretariata za notranje zadeve, predstavniki krajevnih in stanovskih skupnosti, predstavniki društev in ustanov, šol, prosvete in drugi. Žal je organizator za tako prireditve zbral premajhen prostor. V dvorani ni prišlo vsaj 200 ljudi, ki bi se radi prisostvovali tej zanimivi in nestrni prireditvi. V avli skupščine občine Kranj pa so v nedeljo dopoldne odprli tudi zanimivo razstavo izdelkov osnovnih šol, ki so jih izdelali učenci v okviru pouka prometne vzgoje, ali pa je delo prometnih krožkov na šolah. Razstava je lepo in bogato urejena. — R.

Nadaljevanje s 1. strani

1 Jasni cilji

In vendar so druge organizacije zelo energično v zahtevah po konkretnih podatkih, zlasti sindikalne. V Škofji Loki pripravljajo poseben plenem o dohodkih. Menijo, da bi moral imeti vsak polno zaposlen delavec mesečni dohodek nad 25.000 dinarjev. V lanskem zadnjem tromesečju je bilo še 27,5 odstotkov zaposlenih izpod te meje, čeprav je povprečje doseglo 35.000 dinarjev. V Radovljici so pripravili posebno anketo in postavili zahtevo, da podjetja poiščejo možnosti za dvigane osebnih dohodkov, zlasti v najnižjih kategorijah. Podobno je v Kranju, na Jesenicah in v Trzinu.

Te zahteve so utemeljene iz dveh razlogov — z nenehnim povečanjem proizvodnje in delovne storilnosti v zadnjih letih. Postopno spreščevanje cen posameznih potrebščin iz prejšnjih administrativnih in »regresnih« časov povzroča na prostem trgu mnoge premike, žal v glavnem navzgor. To moramo še pričakovati. Podražitev sproti požre velik del povečanih dohodkov tako, da se stvarna življenjska raven le počasi dviga. Tako so za letos v Kranju predvideli, da bi se na primer realni dohodki zaposlenih povečali le za 6 do 7 odstotkov, čeprav bi se nominalno dvignili za 16 do 19 odstotkov.

Pri vsem tem, razumljivo, ne gre za obljube ali pa za »zagotovljene plače«. To so le cilji, ki jih je treba šele uresničiti v vsakem kolektivu s povečano produktivnostjo in z boljšim gospodarjenjem. Pot do tega bo verjetno vodila marsikje s spremenjenim odnosom do strokovnih kadrov in znanstvenega dela, z avtomatizacijo proizvodnje, z raznimi oblikami možnosti gospodarskega sodelovanja, z večjo disciplino na delu, s povečano odgovornostjo strokovnih služb in podobno. Skratka, treba je postaviti končne cilje pred proizvajalca — človeka in njega samega pridobiti, da se bo z vsemi silami in možnostmi zavzemal za njihovo uresničenje. Toda cilji morajo biti čim bolj jasni. — K. Makuc

2 V industriji so presegli obveznosti

se bo povečal za tretjino (v primerjavi z letom 1962), dejansko pa se je povečal za več kot polovico. Precej več kot se obvezuje s planom, so izvozile tovarne Oljara, Planika, Standard in IBI. Zanimivo je, da je z močnim izvozom v decembru uspelo preko-

račiti obveznosti tudi v tovarni

»Sava«, ki je imela vse leto z izvozom velike težave. »Iskra«, Lesna industrija Kranj in »Tekstilindus« izvoznih obveznosti niso izpolnili. »Iskra« je imela med drugim težave z uvoženim materialom in s premajhnimi zmogljivostmi za nekatere izdelke, LIK ni imel dovolj hlodovine za rezan les, gotovi izdelki pa so pripravljeni, vendar jih kupec ni prevzel. »Tekstilindus« je imel nekatere pogodbe s kupci na Bližnjem vzhodu, ki zaradi znanih težav niso bile realizirane. — S

Letni obračun kranjskih sankacev

Danes ob 18. uri v sobi št. 9 slopsja kranjske občinske skupščine se bodo zbrali člani sankakega kluba Triglav. Imeli bodo svoj letni občni zbor. Po njem pa bodo zavrteli nekaj zanimivih filmov o zimskih športih, med njimi tudi o sankanju. — S.

Mali glasbeni solisti bodo nastopili

Kranj — Kakor vsako leto bodo tudi letos učenci kranjske glasbene šole priredili več javnih nastopov.

Njihov prvi koncert bo v četrtek, dne 16. januarja; ob 19. uri

v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju.

Spored bodo izvajali 3 violinisti, po en solist z oddelkov za violončelo, klarinet, trobento in solopetje ter 7 pianistov. Med pianisti bo tudi absolvent Marijan Selškar, ki bo izvajal Lisztovo Gozdno žuborenje.

Upamo, da bo ta otvoritveni nastop mladih reprodutivcev privabil številne ljubitelje glasbene umetnosti.

Petkov kulturni večer S POTI PO FRANCII IN SPANII

Klub kulturnih delavcev Kranj bo v petek, 17. januarja ob 19.30 uri priredil v prostorih pionirske knjižnice v Delavskem domu v

Kranju kulturni večer z nalovom »S poti po Franciji in Spaniji«. Predaval bosta prof. Viktor Jesenik in Franjo Klotjnik, ki bosta pokazala tudi lepe barvne diapozitive.

Cesta skozi vas

● SREDNJA VAS PRI SENCURJU — Po resnih pripravah se bo po tolikih letih le izpolnila želja prebivalcev vasi Srednja vas in Luže. Potok, ki teče skozi vas, bodo preusmerili v strugo reke Kokre. Potok so začelo speljati pred Senčurjem v neko gramoznico, kjer je voda počasi ponikala. Če pa je bila voda večja, je vdrila in se razlila tudi na okoliških gozdovih in travnikih. Letos pa bodo tudi v Srednji vasi dobili skozi vas sodobno cesto. — R.

Nesreče

Avtomobil v žensko

V nedeljo dopoldne je Dolfe Jeršek z osebnim avtomobilom LJ 217-17 na cesti I. reda pri Podvinu zadel Frančiško Delač, ki je hodila po desni strani ceste. Pri nesreči je bila lažje poškodovana in prvo pomoč so ji nudili v radovljiški ambulanti. Na vozilu pa je škoda ocenjena na okoli 10.000 dinarjev.

NESREČE PRI DELU

V mesecu decembru je bilo na območju komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev za območje občine Kranj, Trzin in Škofja Loka 211 nesreč pri delu. Povečini so bile to lažje nesreče, med decembrskimi zapisniki pa je tudi poročilo o smrti Franca Strada, delavca — čuvara v Lesni industriji Kranj, ki so ga 29. decembra našli mrtvega. Nanj so padla pomikalna vrata, ki so bila brez varnostnega zatiča.

Truplo v snegu

Med Gorjušami in Nomenjem je bilo v soboto jutraj na zasneženih potih najdeno truplo. Bil je to Franc Crv iz Obrn pri Bohinjski Beli. Pokojni 50-letni Franc Crv se je prejšnjo noč vračal z obiska na Gorjušah. Po ugotovitvah zdravnikov je bila vzrok smrti srčni kap.

Razstava, ki so jo pripravili v okviru prometne vzgoje v Kranju, je vzbudila veliko zanimanje otrok in odraslih

Trgovina na rešet

Pritožbe kupcev

Pri zbiranju gradiva so sodelovali:

KAREL MAKUC
METKA SOSIC
ZDRAVKO TOMAZEJ
ANDREJ TRILER
in POLDE ULAGA

Trgovina večine potrošnikov ne zadovoljuje. Preplah zaradi britvic. Prodajavka mora znati tudi svetovati, ne samo prodajati. Zakaj plačujemo v različnih trgovinah za enako blago različne cene? Če ste tujec, vas bodo s taksijem peljali iz Kranjske gore v Ljubljano po čevlje.

ZE VECKRAT smo ugotovili, da nas trgovina ob velikih nakupih pusti na cedilu. Zvrhano mero njene malomarnosti dobimo »pod nos« običajno na koncu leta, ko vsega zmanjka. Tudi drugače naša trgovina caplja za razvojem. Ne maramo krivde za ta očitek popolnoma zvaliti na njena ramena, drži pa, da bi lahko v odnosu do potrošnika marsikaj izboljšala. Res je tudi, da kupci niso idealni ljudje. Vendar je na dlani, da naša trgovina potrošnika le preveč podcenjuje in zanemarija.

Napak naše trgovine je več. Najbolj žalostno je bilo že sto in sto pritožb, zato smo to pot zbrali nekaj primerov, ki kažejo, kako malo naši trgovci upoštevajo pritožbe in nasvete potrošnikov. Vemo, da trgovski delavci ne delajo pod najbolj ugodnimi in primernimi pogoji. Toda to je poglavje zase. Potrošnika številne težave ne zanimajo, niti ni dolžan, da bi jih reševal.

»Cvetke« iz naših trgovin so dokaj pogoste. Morda vedno niso namerne. Kljub temu pa je prav, da se sprijaznimo z njihovo resničnostjo.

Britvic ni

Cetrtek, 26. decembra popoldne. Novoletna mrlzica je bila že jela potrošnike in utrudila prodajavce.

Čeprav po naših izložbah sodeč v trgovinah ne manjka najrazličnejših, tudi luksuznih predmetov, še včasih zataknemo, recimo, pri robčkih. Prav v blagovnici Kokre, kjer smo posneli sliko izložbe, so pred novim letom kupci, ki je želel nekoliko boljše robčke, odgovorili, da jih nimajo, ker so zamudili naročilo za uvoz. (Drugo povprašanje: ali doma ne znamo delati dobrih robčkov?)

javce. V Drogerijo v Prešernovi ulici v Kranju je stopil Možak. Zmeraj je tam kupoval britvice in trdil, da imajo tam najboljše. To krat pa je bil neprijetno razočaran. »Britvic nimamo«, je dejala sicer prijazna, mlada prodajavka. »Kako? Sploh nimate britvic? Bom torej prav za praznike kosmatil se je vznemiril možak. »Nimamo. Britvic se ne dobi.« je znova rekla prodajavka. Možak je mrmraje odšel. »Britvice so zmanjkale.« To mu je rojilo po glavi in z neprijetnim občutkom se je spomnil prvih povojnih let, ko je iskal najlon nogavice za ženo. Se torej zopet vračajo stari časi, ko potrošnik ni našel, kar bi želel. Polotile so se ga egoistične misli — če jih le kje še najdem, si napravim zalogo. In ob prvi priložnosti — deset minut za tem je že v kiosku na avtobusni postaji vprašal po britvicah. »Koliko?« je vprašala prodajavka. Pokazala jih je različnih vrst in cen. Možak je obstal kot pribit. »Jih imate res dovolj?« je bleknil skoraj brez zveze. Prodajavka se je samo nasmešnila. Vzel jih je in se sramoval samega sebe in 10. se sramoval samega sebe in mislil na prodajavko v Drogeriji.

Zakaj trgovcem bolj malo verjamem?

Vedno, kadar stopim v to ali ono prodajalno, mi misel na to, da bom zaželeno blago lahko dobila, kali že večkratno spoznanje, da ni dovolj, če je potrebno blago v trgovini ali v skladišču. Potrebno je še nekaj odločilnega: pripravljenost prodajavca, da blago poišče in me z njim postreže. Ne vem, kdaj je moje nezupanje začelo, saj tudi tega ne vem, kdaj sem prvič stopila v trgovino, zato se bom omejila na dokaze iz preteklega leta.

Bila je zima, ko sem stopila v Delikateso v Kranju in prosila za konzervo mareličnega kompota. »Tega pa nimamo«, mi je prav prijazno odvrnil mladi prodajavec. Ni veliko manjkalo, pa bi se dala odgnati. Vendar sem še enkrat pogledala po policah in zagledala zaželeno konzervo. Prodajavec je dolgo časa gledal za mojim prstom, ki mu je kazal proti vrsti škatel s kompotom, potem pa naveličano vzkliznil: »Saj tam niso marelice, ampak kajsile!« Po krajšem pouku srbohrvaščine

In tako dalje

Zadnjič se je nekdo pritoževal nad »prijaznostjo« poslovdje v prodajalni Peko na Prešernovi cesti v Kranju. Otroške copate je plačal z lepim 5 tisoč dinarskim bankovcem, ta pa mu je hotel z drugim denarjem vrniti tudi zelo dotrajan in skoraj popolnoma razstrgan tisočak. Znanec je vljudno prosil, če mu odšteje denar, ki bo v redu; poslovdja pa je odgovoril: »Nekateri ljudje so pa res samo zato na svetu, da ljudi za... (oprostite, te besede niti v pravopisu ni)!«

V trgovini Radio Center so zadnjič dobili pošilko televizijskih sprejemnikov. Ker je bilo kupcev več kot televizorjev, so si omislili take »diskriminacije«. Če imate denar, sprejemnik lahko dobite, s čeki pa počakajte na drugo priložnost. Kot da bi bili čeki za podjetje kaj drugega kot denar!

Slabo spričevalo za trgovce

Trgovina večine potrošnikov ne zadovoljuje. Dobro je znanih pet izvirnih napak, ki jih naši trgovci očitamo: nepreskrbljena je kot občinski reveži, ob največjih nakupih se sprazni kot predrta značnica, neprijazna je kot mačeha, ne pozna stalnosti cen in ni priljučna z ulice. S temi obtožbami bi jo v Ameriki spravili na električni stol.

Pred kratkim sem v razgovoru s skupino holandskih turistov

»Dolge spodnje hlače in majico, prosim! Triko. Mraz je, saj veste!«

Tako sem zaupal svoje želje mlajši prodajavki. Oboje mi je prinesla in takoj se mi je zdelo, da so hlače precej predolge (čeprav nisem majhen), majica pa prekratka.

»Pomerite!« mi je rekla.

Res sem pomerjal in primerjal oboje z dimenzijami mojega telesa, pa sem vse bolj ugotavljal, da so spodnje hlače malo predolge in precej prekratke v pasu, majica pa malce prekratka, predvsem v rokavih.

»Nimamo drugega!« mi je rekla prodajalka. Bilo ji je še bolj nerodno kot meni. Res, kaj more ona za to, če nimajo! Drugi skrbijo (oziroma bi morali skrbeti) za to!

Ker pač — kot večina moških, ki smo v teh rečeh precej neboljani — nimam potrpljenja hoditi po trgovinah, izbirati in pomerjati, sem kupil. Predolge in prekratke spodnje hlače in prekratko majico.

Zebe me pa le ne!

Pred Vidičevo pekarno na Jesenicah

Ceprav znanih »repov« pred jeseniškimi trgovinami ni več, pa so vsakdanji pojav pred Vidičevo pekarno. Potrošniki pravijo, da pečejo tam najboljši kruh. Pred dnevi sem prisluhnil živahnemu pogovoru gospodinji, ki so čakale na kruh.

»Čeprav moram stati v vrsti in čakati po četrte ure in še več, mi ni žal, ker je edino Vidičev kruh vsak dan svež,« je dejala prva in spodbudila še druge.

»Ja res je. Ko sem kupila kruh v Delikatesi, mi je sama prodajavka pojasnjevala, da jim pekarne med svež kruh in žemlje vtakne tudi stari kruh in žemlje, čeprav sicer zatrjuje, da star kruh porabi za drobtine.«

»Pa te cene!« doda tretja. »Ali veš, da sem zadnjič za kilogram jabolok na trgu plačala 170 dinar-

jev, v samopostrežni pa so bile nič slabše jabolka po 95 dinarjev. Ne vem, zakaj se trgovci ne spozumejo in ne prodajajo blago po vsaj približno enaki ceni.«

»Eh, saj jim je še marsikaj mogoče očitati. V Rožci sem zadnjič precej dolgo čakala, da je prišla prodajavka iz skladišča, potem pa še prijazna ni bila. Pa tudi v Kašti so pri postrežbi včasih več kot počasni.«

»Se najbolje je v samopostrežni. Naložiš v košaro, kar potrebuješ, zložiš pri blagajni in plačaš.«

»Toda meni so se tudi tam zamerili. Zadnjič so mi enostavno pregledali torbo, če sem morda kaj ukradla. Tega pa res ne prenesem.«

Prišlo so na vrsto, kupile vsake svoj kruh, potarnale še nekaj tem, da danes »jura« prav nič ne zaleže in odhitele vsaka v svoj dom.

Privatnega kmeta preveč zanemarjamo

K razpravam o osnutku družbenega plana kranjske občine

Zaradi hitre povojne migracije prebivalstva na relaciji vas—mesto se je število kmečkega prebivalstva v Sloveniji že močno zmanjšalo. Najbolj je to značilno za industrijsko bolj razvita področja, med katere spada tudi kranjska občina. Tu je po podatku iz osnutka družbenega plana za leto 1964 le še 16% aktivnega kmečkega prebivalstva. (Podatki statistične službe okraja Ljubljana za preteklo leto navajajo nekoliko drugačne številke.) Proces, ki ima na eni strani za posledico občutno zmanjševanje delovne sile v privatnem kmetijstvu, pa ni tako hiter tudi na drugih področjih — v zmanjševanju kmetijskih površin v privatni lasti in v modernizaciji, predvsem mehanizaciji privatne kmetijske proizvodnje. Subjektivni in objektivni vzroki za tako stanje nimajo pozitivnih posledic za našega potrošnika, kajti manjša proizvodnja privatnega sektorja, kot bi lahko bila, če naše kmetijstvo ne bi bilo torišče ideološko-razrednega eksperimentiranja vse od leta 1948 sem, družbeni kmetijski sektor se ne more nadomestiti in mu to tudi še nekaj časa ne bo uspelo. Kljub velikim investicijam in prizadevanjem za res moderno, mehanizirano proizvodnjo ima namreč premalo kmetijskih površin, da bi bilo na njih možno pridelati dovolj vseh osnovnih prehrabnih artiklov za naraščajoče nekmečko prebivalstvo industrijsko razvite kranjske občine.

Prav naraščanje nekmečkega prebivalstva pa narekuje več naporov za večjo in boljšo proizvodnjo kmetijskih pridelkov za trg. Zato nam ne more biti vseeno, kakšne konkretne in realne naloge bo postavil letošnji družbeni plan za kmetijstvo v kranjski občini. Osnutek jasno nakazuje potrebo po večji tržni proizvodnji in v naslednjem stavku ugotavlja, da je »nadaljnje povečanje proizvodnje v družbenem sektorju kmetijstva predvsem odvisno od povečanja obdelovalnih zemljišč, ničesar konkretnega pa ne predvideva za zboljšanje in povečanje proizvodnje na privatnih kmetijah. O tem je osnutek zelo nekonkreten, načelen, mačehovski; vse formulacije ko kooperacijski proizvodnji so slovarček fraz, ki jih poznamo že nekaj let, pa bolj z negativne kot pozitivne strani. Samo primer: »Kmetijske organizacije morajo nuditi kooperantom pravočasno in v zadostni meri vsi strokovno, organizacijsko, tehnično in tudi tehnološko pomoč, obenem pa je potrebno kooperante usmerjati v proizvodnjo reprodukcijskega materiala za pitališča v družbenih obratih.«

Kaže, da zadrage po številnih reorganizacijah, ki so jih zadnja leta doživele, briga kmet in pri-

vatna kmečka proizvodnja (in tudi kooperacija) samo še toliko, kolikor imajo od nje finančne koristi. V nedeljo sem mimogrede ujel v radijskih poročilih vest o uspehih kooperacijske proizvodnje povrtin v KZ Naklo, vem pa, da velike količine čebule, ki izvirajo iz te proizvodnje, še zdaj ležijo pri kmetih, ki jo ne morejo prodati ali pa jo prodajajo po zelo nizkih cenah ali v manjših količinah na tržnicah v Kranju in Trzinu. Boj za monopol nad kooperacijsko proizvodnjo, ki ga v žolčnih razpravah vodijo zadružniki s kmetijskimi posestvi in ki že kar preveč spominja na utopljenco, ki se oprime vsake veje (tudi na javni tržbuni o kmetijstvu v osnutku družbenega plana občine Kranj pretekli teden so o tem govorili), kaže, da bo o prihodnosti kooperacije treba resno razmisliti. Ne za kmeta in ne za potrošnika ni prav nič važno, ali bo kmet sodeloval v svoji proizvodnji z drugo ali s posestvom, za oba pa je bistveno važno, da bo to sodelovanje dalo večjo proizvodnjo, več pridelka za trg. S kakšno moralno in materialno odgovornostjo bo eden ali drugi sodeloval s svojim partnerjem, da bosta skupno več pridelala in več imela — to je tisti element, ki bi moral biti bistveni kriterij za to, kdo bo s kmetom sodeloval v njegovi proizvodnji in ki bi ga moral družbeni plan bolj konkretno nakazati.

V kranjski občini je vseh obdelovalnih površin 13.397 ha, od tega v družbeni lasti le 1320 ha. Kmetijstvo v občini je lani pridelalo 30.857 ton krompirja — od tega družbeni sektor 4739 ton, 2713 ton žit — družbeni sektor 234 ton, 14 milijonov litrov mleka — 1.596.000 litrov v družbenem sektorju itd. Lani je bilo v občini 11.230 glav goveje živine, od tega v družbenem sektorju 1176 glav. Tistim, ki ne verjamejo, ti skopi podatki povedo, da tudi privatni kmet še proizvaja, tudi za trg, da še je, da sicer zaradi slabo mehanizirane proizvodnje (za katero nima možnosti) na enaki površini ne pridelata toliko kot družbeni sektor (ki vsako leto dobiva precejšnje investicije), da pa brez njegovih pridelkov le še ne moremo. Ko bo družbeni sektor proizvajal več, ko bo vsaj približno zadostil potrebam trga, ko bo rentabilen in konkurenčen privatnim kmetom, ko bo postal vzoren v kmetijski proizvodnji, takrat bo družbeni plan lahko opravil brez postavk o privatnem kmetijstvu. Danes pa — če si lasti pretenzije biti realen — tega še ne more.

A. Triler

Krmiljenje živine po sodobnih načelih uvajajo v zadnjih letih tudi že številni privatniki

ČIRČIČE - primer urbanističnega načrtovanja

POVSEM NEKONTROLIRANA stanovanjska, zlasti individualna gradnja se je v povojnih letih pri nas tako razbohotila, da tudi nestrokovnjak in neestet že dlje lahko opazata njene kvačne posledice na zunanji izgled in za notranjo funkcionalnost številnih naših vasi. Pristojni organi zaradi objektivnih (naraščajoče potrebe po stanovanjih, pomanjkanje denarja za zaščito posameznih, kulturnozgodovinsko pomembnih hiš ali celotnih naselbinskih kompleksov) in subjektivnih (zanemarjanje arhitektonskih, funkcionalnih in estetskih kvalitet naših vaških naselij kot nekaj zastarelega in nepotrebne, če ne celo škodljivega za naš socializem, in ozki pogledi strokovnjakov na predmet etnografskih oziroma kulturnozgodovinskih spomenikov) razlogov bolj počasi rešujejo problem urbanističnega urejanja vaških naselbinskih kompleksov, kjer naj bi staro in novo v skladu s funkcionalnimi, miljejskimi, in estetskimi pogoji in potrebami zaživelo v arhitektonsko zaključeni in lepi naselbini. V tej smeri pa nas v zadnjem času lahko samo razveseli in navda v upanju prizadevanje dveh mladih inženirjev - arhitektov projektivnega podjetja v Kranju — Danila Oblaka in Jurija Premelča, ki sta izdelala ureditveni načrt za Čirčiče.

»Preprečiti, hočemo nadaljnjo nenačrtno gradnjo tega dragocene, danes že skoraj mestnega področja s tem, da smo pri načrtovanju poskušali upoštevati humana urbanistična načela v meri, ki nam je v takšnem stanju še kolikor toliko mogoča.« Tako sta zapisala v poročilu k ureditvenemu načrtu, ki ga je na eni zadnjih sej lani obravnavala in sprejela tudi že občinska skupščina Kranj. In še:

Zeleni pas med starim in novim naseljem

Težko je enotno obravnavati historično strukturo vasi in neposredno ob njej novo stanovanjsko področje. To nepravilnost smo poskušali reševati s tem, da smo med eno in drugo površino predvideli širok pas zelenja (obstoječi sadovnjaki in ostalo zelenje), ki naj bi optično rešil storjeno napako, obenem pa povezal oba kompleksa v organsko celoto.

Za ta poseg smo se odločili predsem zaradi nemogočega stanja neekonske izrabe zazidane zemljišča z novo gradnjo v zadnjih letih, spremembe v struk-

turi prebivalstva, velike težnje po individualni gradnji, nenačrtnega urejanja komunalnih naprav ter vloge področja v urbanizaciji in razvoju celotnega mestnega področja Kranja.

Celotno gradivo zazidalnega načrta za Čirčiče, ki je bilo tudi razstavljeno v avli občinske skupščine Kranj, je jasen dokaz, kako težko je popravljati stare napake in vskladiti obstoječi stari vaški kompleks s funkcionalno povsem drugačnimi novimi zgradbami in komunalnimi objekti.

Tak ureditveni načrt v končni izdelavi ne more biti drugega kot »kompromis med staro strukturo in novim konceptom naselja« (vsaj do določene meje).

Čirče — značilna ravninska vas

Čirčiče so manjša ravninska vas, ki je nastala ob stari vaški cesti, ob robu kulturnega zemljišča (Kranjskega polja) na terasi nad sotesko Save. Včasih je bila izven Kranja, danes pa je del njegove periferije. S svojimi gospodarskimi zgradbami so kmetije v zaporedju štala — pod — kozolec orientirane proč od osred-

nje vaše komunikacije, proti severovzhodu, proti polju. Na to področje, tik za sadovnjaki in kozolci, pa se je z razvojem industrije med obema vojnima in še posebno po zadnji vojni začel širiti Kranj predvsem z individualnimi, delavskimi hišami. Gradnja je bila vse doslej povsem nenačrtna. Od 150 hiš, kolikor jih je bilo do lani na tem področju, jih je bilo 36 zgrajenih do konca prve svetovne vojne, od leta 1919 do 1944 že 47 in od osvoboditve do preteklega leta 67. Gradnja se je skoncentrirala med stari vaški naseljem oziroma strugo Save na jugozahodu, gozdom na jugovzhodu in obstoječo glavno cesto v smeri Kranj — Trboje — Smlednik na severovzhodu.

Ureditveni načrt ugotavlja, da je staro vaško naselje v precej slabem stanju, zato bi bilo potrebno čimprej temeljito asanirati stanovanjske in gospodarske zgradbe in urediti osnovne komunalne naprave in higijenske razmere, da bi s tem ustvarili zdrave življenjske pogoje ter zaščitili posamezne in ambientne kvalitete pred neustreznimi posegi. Razen tega analiza kaže na občutno pomanjkanje javnih objektov, ki še zdaleč ne morejo zadostiti osnovnim potrebam prebivalstva, dalje na pomanjkanje garaž, na neenotne strešne kritine in naklone, ki kazijo celotni izgled naselja itd.

Prillične in enonadstropne hiše

Ker je 34 hiš na tem področju prilličnih, 91 visokoprilličnih in le 25 enonadstropnih, predvideva program zazidave nizko gradnjo, s katero bi v glavnem dopolnili in komunalno ter estetsko boljše organizirali obstoječe, nenačrtno zazidano področje izven starega vaškega jedra. Višja zazidava ne bi prišla v poštev, predvsem ne zaradi karakterja obstoječega naselja (delavske naselje individualnih stanovanjskih hiš na periferiji mesta) in zaradi značilne silhete z dominantno vlogo cerkvenega stolpa.

Načrt zato predvideva enodružinske in vrstne hiše, dvojčke in atrijske hiše, ki bi v glavnem zapolnile tiste površine med cesto in stari vaškim jedrom, ki doslej še niso zazidane. To bo v glavnem individualna stanovanjska gradnja, ki se je v zadnjih letih na celotnem mestnem območju močno razvila, saj predstavlja

že približno 35% vse stanovanjske gradnje. Pravilnik za izvajanje ureditvenega načrta za naselje Čirčiče določa, da morajo biti vsi objekti orientirani tako, kot to določa zazidalni načrt. Objekti, ki so prostorno vezani v skupine, morajo imeti enotne strehe v pogledu oblike, materiala in naklona, bivalni prostori stanovanjskih zgradb pa morajo biti orientirani proti jugovzhodu ali jugozapadu. Pravilnik tudi priporoča, da se tlorisna oblika stavbe približa obliki, ki je določena v načrtu, medtem ko je upoštevanje gradbene linije obvezno.

Od javnih zgradb načrt na skrajnem jugovzhodnem delu zazidalnega kompleksa, v gozdčku med vasema Čirčiče in Hrastje, pred-

videva v perspektivi novo šolo z vsemi potrebnimi športnimi igrišči, namenjenimi tudi za sosednja naselja, v središču kompleksa pa otroški vrt, preskrbovalni center in servise. Glavna prometna arterija (sedanja cesta Kranj — Smlednik) bo šla ob naselju, nanjo pa bodo priključene stanovanjske dovozne ceste, ki jih zdaj pravzaprav ni ali pa so to le kolovozi, slabše poti, ki so nastale vzporedno in stihajsko z nenačrtno gradnjo stanovanjskih hiš. Po sredini naselja, vzporedno z glavno cesto, bo peljala glavna pešpot s kolesarsko stezo, namenjena za najkrajšo zvezo stanovanj s centrom in za varno pot otrok v šolo. Sedanja pot skozi staro vaško naselje bo ostala.

Primer, kako je treba delati

Primer Čirčič bo v prihodnje treba pri kompleksnem urbanističnem in regionalnem planiranju vse naše pokrajine upoštevati. Gre za pametno in objektivno mero razmerje med starim in novim, za moralno odgovornost naše generacije za estetski videz naše pokrajine, za funkcionalno in estetsko ubranost naših naselbinskih kompleksov z okoljem; gre za turistično pomembno pokrajino, za katero nimamo pravice, da bi jo uničili in umazali z nekontroliranimi in za gorenjskega človeka prav nič lastnimi, funkcionalno in estetsko nemogočimi posegi, tudi ne v imenu pospešene industrializacije in mehanizacije. Primer Čirčič dokazuje, da je to možno, če le hočemo. Zakaj bi šli v stran, arhitektonsko zaključeni naselbinski kompleks, ko pa lahko ob njem postavimo tisto novo, kar zahteva naš čas! In kaj se ne bi učili tudi pri naših prednikih, ki so znali hišo ali naselje postaviti tam in tako, da je bilo zadoščeno funkciji in lepoti!

Andrej Triler

Tekaško tekovanje smučarjev je bila osrednja prireditev tradicionalne manifestacije »Po stezah partizanske Jelovice«. — Na sliki vidimo člana prve slovenske patrolje Grašiča pri spomeniku v Dražgošah.

Filmi, ki jih gledamo

HUDICEVO OKO

Švedski film, režija: Ingmar Bergman; igra: Bibi Andersson

NE BILO bi prav, če bi v sporedu gorenjskih kinematografov spregledali švedski film »Hudicevo oko« — kot ni prav, da si je isti film dovolil šalo in tako malo časa kbehtiral s kranjskimi gledavci. A tudi en sam utrip Hudicevega očesa je odteljal vse ostalo na naših platinah.

Filmi Ingmarja Bergmana predstavljajo za vsakega filmskega ljubitelja svojevrstno doživetje, do neke mere tudi vedno novo presenečenje. Dedičina, klasičnega švedskega filma je v vsakem njegovem filmu združena s sodobnimi pogledi, ki predstavljajo odraz svojega časa in iščejo vedno nove smeri filmskega oblikovanja. Hudicevo oko je nastalo v Bergmanovem zrelem obdobju in ne išče novih oblik, ampak

pomeni trezno premišljeno izpoved, nekaj duhovni testament. Vsaj tako izzvani to intelektualno razmišljanje, ki pa ni samo izpoved nekega umetnika, pač pa tudi njegov obracun s svetom.

Okvir filma je lahkotna komedija. A za zunanjo obliko se, kot v renesančnih komedijah, skriva bogata notranjost in odnos umetnika do prav vseh pojavov sodobnega sveta. Morda nas bo motila neobičajna filmska oblika, ki je podrejena vsebini, kot je dialog podrejen razmišljanju. Prav to pa je namen filma in obenem dokaz za realizatorsko moč režiserja. Hudicevo oko je izrazit miselni film in ne prenesne pasivnega doživetja. Vsake gledavce mora sam odkrivati pomen bogatih dialogov in razčlenjati neštete misli. Gledavca, ki ni sposoben take aktivnosti, je v filmu namenjena ozvožena ironija. S takim gledavcem Bergman dokonca koketira. Tak vzvišen odnos do širokega kroga gledavcev je edina kar lahko filmu zamerimo; saj je ravno te-

mu krogu film pravzaprav namenjen.

SEVERNO PROTI ALJASKI

Ameriški barvni film, režija: Henry Hathaway; igrajo: John Wayne, Stewart Granger; glasba: Lionel Newman

SEVERNO proti Aljaski je prav gotovo najboljšo delo iz letošnje serije ameriških filmov. Ne zato, ker morebiti rešuje kakšno sodobno problematiko, vsebinsko ali oblikovno, pač pa enostavno zato, ker je tako odkrito neambiciozno v umetniškem prikazu snovi. Soliden režiser in znana igravska ekipa so ustvarili delo, lahko rečemo sami sebi o zabavo. Tak vtis daje lahkonost in sproščenost glavnih igralcev. Seveda če izvozame številne pretepe — dokaz, da je film potomec starih westernov.

Cista, neusiljena kratkočasnost, je odlika filmske obdelave, skozi legende, presejane izročila o grobih zlatokopih, ki pa gledani skozi preteklost postanejo izmišljeni junaki v prav takih situacijah.

PAMETNA TAJNICA

Iškal sem novo tajnico. Tokrat sem želel prav izredno pametno tajnico. Tajnica s solidnim splošnim znanjem, ki se hitro znajde pri nareku in, ki je razen tega tudi prijetne zunanosti.

»Kako je pametna ta tajnica« govorijo ljudje med seboj, »kako pameten in inteligenten mora biti telen njen šef!«

Vstopila je prva kandidatka. Bila je lepa in graciozna.

— Imel sem neprijetnosti z zadnjo tajnico — sem rekel — bila je neumna kot gos. Zato tokrat iščem pametno in inteligentno tajnico. Delo je prijetnejše, če je tudi druga stran primerno izobrazena. Zato sem vam hotel zastaviti tri vprašanja, če dovolite.

— Prosim. Zelo rada.

— Kako se imenuje glavno mesto Norveške?

— København!

— Na žalost, ni. To je Oslo.

A dogaja se, da se človek zmoti.

— Za čem je bolehal Beethoven?

Obdajala se je. Potem je rekla:

— Nikoli ni imel denarja.

Zastavil sem ji tretje vprašanje:

— Kaj vam pomeni beseda fjord?

— Znano firmo avtomobilov!

Ni prav. Znamka avtomobilov je ford. A fjord je del morja, ki se zajeda v kopno s strmimi obalami, sem rekel in stal. — Ne morem se takoj odločiti, draga gospodična. Vaše ime sem si zapisal. Obvestil vas bom...

Druga tajnica je bila visoka plavalaska. Prihajala je neposredno z volitev »kraljice lepote«, kjer je propadla.

Delovno mesto postavlja več zahtev, — sem začel. — Zato vam želim zastaviti nekaj vprašanj, če dovolite.

— Prosim, pravi ona — kar izvolite.

— Kdo je skladatelj »Vesle vдове«?

— Mozart.

— Ni. Mozart je zložil »Carobno pisčalo«. Ali slučajno veste, kdo je napisal besedilo za »Carobno pisčalo«?

— Ralph Maria Sigell!

— Se tretje vprašanje: kaj je orkan?

— Vrsta kratkih blač za tople dni.

Tretja kandidatka je čakala v predsobi.

Poprosil sem jo, da vstopi. Zavezel se mi je jezik. Bila je izredno lepa. Pamet se mi je zaustavila. Nemo sem pokazal na stol. K vragu z neumnimi vprašanji. Ona je sprejela tudi brez vprašanj.

— Gospodična, sem rekel Vi...

Ona vzdigne glavo in začne:

— Imela sem neprijetnosti z zadnjim šefom. Bil je neumna kot gos. Zato tokrat iščem pametnega in inteligentnega šefa. Delo je mnogo bolj prijetno, če ima tudi druga stran primerno splošno izobrazbo. Zato sem vam želela zastaviti tri vprašanja.

— Začuden sem sedel.

— Prosim, sem rekel skoraj neslišno.

— Kdaj in kje se je rodil Goethe?

— V Weimarju! — sem začel, leta sem pozabil.

— 1749 in razen tega, v Frankfurtu.

Drugo vprašanje:

— Na kateri otok se je izkrcal Robinson?

— Na Crusoe! — sem se vznemirjeno davil. Takoj sem videl, da sem se zmotil.

— Sedaj pa tretje in lažje vprašanje: kaj je tonzur (obrito mesto na glavah katoliških menihov)?

— To je tisto, kar imam jaz na glavi!

— Ni res. Vi imate čisto navadno plešo, odvrne lepo dekle in vstane. Potem doda:

— Trenutno se ne morem odločiti — pismeno vas bom obvestila.

Odšla je. Obsedel sem, a vsi moji upi so bili pokopani. Sprejel sem prvo kandidatko, ki se je pojavila. Borila se je s pravopisom in kar naprej prihajala v mojo pisarno, ker niti svojega lastnega stenograma ni znala prebrati. — J. H. Ressler

tržni pregled

V KRANJU

Jabolka 70 do 100 din, krompir 30 do 35 din, zelje v glavah 50 do 60 din, zelje kislo 80 din, repa 60 do 70 din, pesa, rdeča 50 do 60 din, korenček 50 do 60 din, redkvice črna 50 din, radič 500 din,

čebula 70 din, skuta 180 do 200 din, maslo surovo 920 do 960 din, med 720 din, fižol 200 do 220 din za kg; proso 80 din, pšenica 60 do 70 din, oves 45 din, kaša 150 do 160 din, ješprenj 120 do 130 din, koruzna moka 65 din, koruzni zdrob 85 din, ajdova moka 160 do 180 din za liter; kokiši 800 do 1200 din, piščan 600 do 900 din, jajca 50 do 52 din za komad.

ELEKTRO KRANJ, Distributivna enota Kranj, obvešča vse koristnike gospodinjstskih aparatov (hladilnikov, pralnih strojev, centrigrub in električnih štedilnikov), da smo servisno poslovanje za popravilo gornjih aparatov prepustili Elektrotehničnemu podjetju Kranj.

Zato prosimo vse koristnike naših servisnih uslug, da se v bodoče obračajo neposredno na Elektrotehnično podjetje Kranj, Gregorčičeva 3, tel. 22-65.

Da ne bo prišlo do zastoja pri dobavi in ker tudi v tekočem letu ni pričakovati večjih zalog v času gradbene sezone, že danes opozarjamo vse zasebnike graditelje stanovanjskih hiš in drugih objektov na možnost oskrbe s cementom v tekočem mesecu.

CEMENT

prodajamo po dosedanjih pogojih v mesecu JANUARJU v naši poslovalnici »DETAIL« Koroška c. 1.

Priporočamo pravočasno nabavo!

MERKUR — KRANJ

SLASČICARNA — KAVARNA KRANJ

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

3 POMOŽNE DELAVCE (mlajše), proste vojaščine, z možnostjo priučetja na delovnem mestu;

1 POMOŽNEGA DELAVCA ZA RAZVOZ PECIVA — mlajši z uredeno vojaščino;

1 POMOŽNE DELAVKE za pomožna dela;

3 SERVIRKE — kvalificirane oz. polkvalificirane za strežbo;

1 PISARNIŠKO MOČ za obračun in vodenje blagajniških poslov z dokončano Ekonomsko srednjo ali Administrativno šolo.

Nastop službe je možen takoj. Osební dohodki po Pravilniku podjetja.

OBVESTILO

Komunalno podjetje »VODOVOD« Kranj obvešča vse potrošnike vode vodovoda Cerkle, ki oskrbuje naselja Grad, Dvorja, Cerkle, Čenčevke, Vašca, Zg. in Sp. Brniki, Pšenična polica, Vopovlje, Lahovče, da je podjetje Vodovod Kranj prevzelo v upravljanje s 1. 1. 1964 »cerkljanski vodovod«.

Lastnike nepremičnin naprošamo, da v smislu pravilnika za kranjski vodovod, ki ga upravlja komunalno podjetje »VODOVOD« Kranj v bodoče prijavijo podjetju vse morebitne okvare na spojinah vodih, od javnega vodovodnega omrežja do vodomero, oziroma ventilov na hišnih instalacijah.

Istočasno prosimo vse potrošnike vode, da z vodo štedijo, zato je prepovedano puščati odprte iztoke (pipe).

Vse usluge in pojasnila vam nudi Komunalno podjetje »VODOVOD« Kranj, Koroška cesta 41, številka telefona 22-46.

● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun

Za kaj se odločajo kranjski dijaki

KO JE ZAVOD za zaposlovanje delavcev Kranj v gimnaziji izvedel anketo o tem, za kakšne poklice se odločajo dijaki dveh višjih letnikov, je dobil zanimive podatke o njihovih zanimanjih in težavah. Splošna ugotovitev: dijaki vse premalo vedo o široki izbiri poklicev in si zelo želijo pogostih predavanj, ki bi jim pomanjkljivo znanje nadknadila.

Skupaj so anketirali 65 dijakov in 114 dijakin omenjenih letnikov. Vpraševali so jih po širših in ožjih interesih področjih, po vzrokih neodločenosti za poklic, po zaželeni obliki pomoči, po težavah, ki se jih nadejajo med študijem, po temah maturitetnih nalog in podobno.

Pri širših interesih področjih se je največ (32) fantov odločilo

za tehniko in prirodne vede, za družbene vede 21, za biotehniko 7, za zdravstvo 7, za fizikulturo in pedagoške poklice 6 itd. Dekleta so najbolj navdušena za poklice v zdravstvu, saj je to področje navedlo kar 51 anketiranih dijakin. Za družbene vede se jih je odločilo 33, za tehniko in prirodne vede 31, za umetnost 27 itd.

Za dekleta je značilno, da so napisala po več področjih, ker se niso trdno odločila, fantje so se povečini že opredelili. Skupaj 74 dijakov niha med več področji, 32 pa jih je izjavilo, da se ne morejo odločiti, ker poklicev ne poznajo. 14 se jih še ni odločilo, ker se bojijo materialnih težav pri zahtevnejšem študiju.

Cepprav so se dijaki v dokaj velikem številu že opredelili za posamezna področja, si več kot polovica še ni izbrala poklica. Med tistimi, ki so se že odločili, se jih 17 namerava posvetiti literaturi, 15 kemiji, 10 biologiji, 8 glasbi, po 6 geografiji, fiziki in strojništvu itd.

Dve tretjini dijakov (predvsem iz IV. letnika) se je odločilo za temo maturitetne naloge s področja, katerega nameravajo študirati, 23 odstotkov je izbralo temo z drugega področja, ostali pa se še niso odločili: bodisi za temo naloge ali pa za poklic.

Na vprašanje, kakšne težave pričakujejo med študijem, jih je največ dijakov odgovorilo, da bodo težave finančnega značaja in v zvezi s stanovanjem, z vsakodnevnimi vožnjami na predavanja in podobno.

Komisija za poklicno usmerjanje na gimnaziji je do sedaj organizirala že 6 predavanj s področja poklicnega usmerjanja, do konca leta se jih bo vrstila še cela vrsta. Predavajo strokovnjaki iz proizvodnje in s fakultet.

Večina deklet na kranjski gimnaziji še vedno ni za trdno izbrala poklica. Med odmorom pa o tem ne razmišljajo. Skoda je časa, ki je odmerjen za razvedrilo.

Na kralkem valu

● **RADOVLJICA** — Prihodnji teden se bodo po vseh 28. volilnih enotah občine Radovljica zvrstili zbori volivcev. Občani bodo obravnavali družbeni načrt in proračun za leto 1964. Zlasti nekatera vprašanja iz plana gospodarskega in družbenega razvoja v komuni so med občani vzbudila precej pozornosti.

● **BOHINJSKA BISTRICA** — V krajih Bohinja je tudi letos izobrazovalna dejavnost precej živahna. V novembru in decembru se je vršilo več predavanj v Bistrici in na Češnjici, medtem ko imajo šole za starše v Bistrici in v Srednji vasi. Nekaj predavanj in večerov bodo v prihodnje pripravili tudi za prebivalce Gorjůu in Koprivnika.

● **BLAD** — V torek se je sestal novoizvoljeni šolski odbor. Za predsednika so izvolili Augusta Svetino. Glavna točka prve seje je bilo vprašanje gradnje nove šole. Gradbene načrte imajo že pripravljene, vendar lani niso mogli začeti z deli zaradi težav s sredstvi. Na seji so imenovali tudi gradbeni odbor. V pristojnost šolskega odbora spadajo poleg blejske šole tudi Bohinjska Bela, Ribno ter območje Zasipala.

● **GORJE** — V nedeljo bodo imeli občni zbor Svobode. Najbolj delavna je bila gorjanska Svoboda v lanskem letu, ko so praznovali jubilejno 40. letnico obstoja. Uspešno je delo folklorne sekcije, dobro pa je tudi sodelovanje z delavsko univerzo. V soboto bodo imeli občni zbor tudi na Bohinjski Beli.

● **BLAD** — V četrtek se je sestal na redno zasedanje delavski svet podjetja LIP Bled. Obravnavali so problem obveščanja članov delovnega kolektiva, predvsem pa so govorili o vlogi tovarniškega glasila. Imenovali so nov uredniški odbor in sprejeli koncept izhajanja lista v prihodnje.

● **BLAD** — V sredo je na Bledu predaval profesor Franc Pečiček iz Ljubljane. Govoril je o odnosih med starši in otroki v letih dozorevanja. Predavanje je bilo zanimivo, obisk pa še kar dober.

Posvetovanje o problemih kulture in prosvete pri ObK Radovljica

Ljudje dajejo značaj in ton vsem delu

NA POBUDO občinskega komiteja Zveze komunistov je bilo v petek v Radovljici posvetovanje o kulturni dejavnosti v komuni. Navzoči predstavniki so izmenjali mnenja o nekaterih aktualnih problemih in značilnostih razvoja kulture in dela svobod in prosvetnih društev. Ugotavljali so, da tem vprašanjem doslej niso posvečali dovolj skrbi. Zato bi po mnenju diskutantov morali čimprej pripraviti temeljito analizo o sedanjem stanju kulturnega razvoja in ugotoviti potrebe občanov po kulturnem življenju.

Radovljiška občina praznuje nima nobenega močnejšega kulturnega središča, od koder bi lahko poklicne kulturne ustanove ali amaterske skupine usmerjali celotno dejavnost v komuni. Občinski svet svobod, glasbena šola, delavska univerza, občinska knjižnica, muzej zaenkrat še nimajo učinkovitejšega vpliva na celotno preostalo območje. Ceravno bi tudi za kraje v radovljiški komuni lahko ugotavljali, da amaterska vnema nekako peša, pa vendarle ne mfoemo, trditi, da je že povsem zamrla. Neko kulturno življenje v krajih le še širijo. Značilno za današnji amaterizem je dejstvo, da le-ta živi več ali manj od občasnih impulzov in pobud, neke stalnosti v delu in načrtnosti pa pa ne more doseči. Zal so nekateri uspehi le preveč odvisni od dobre volje, in pobud posameznikov, manj pa so rezultat sistematičnega dela. Menda z amaterizmom ni bilo dosti bolje tudi v preteklosti, le da je še v kvaliteti zaostajal za sedanjim.

V današnjem naglem tempu življenja, ko se vse peha za gospodarskimi uspehi in se ubada s produktivnostjo v proizvodnji, je kultura nekako potisnjena v ozadje. Preveč smo namreč prepričani, da z intenzivno materialno gradnjo kulturna raven ljudi raste

sama od seb. Za vzporedno rast kulture z gospodarskim razvojem bi tudi v radovljiški občini morali postopoma opraviti nekatere korenite in učinkovite ukrepe, ki bi zagotovili enakovreden položaj kulture v družbenem razvoju. Postopoma bi morali okrepi delo obstoječih poklicnih kulturnih institucij, tako kadrovske in materialno, predvsem pa pomagati amaterizmu, da bi se opomogel in s pomočjo profesionalnega

strokovnega kadra dosegel premik h kvaliteti. — Zavedati se moramo, da so ljudje tisti, ki dajejo celotni ton in značaj vsemu delu. Zato bi morali bolje skrbeti za okrepitev vodstev.

Tudi pri iskanju novih poti in možnosti za vodenje kulture in prosvete bi se morali odpreti predsojdom in pokazati več smelosti in poguma. Tarnanje na klavirnim stanjem in ugotavljanje, da je amaterizem v krizi, nam še ne bo pomagilo. Potrebni so ukrepi, sredstva in sposobni ljudje z ustvarjalnimi ambicijami ter z delovno vneto.

Na posvetovanju pri občinskem komiteju so sklenili, da naj bi problematiko kulturno-prosvetnega dela med prvimi obravnavali aktivni komunisti, ki delajo v kulturnih ustanovah in združenjih ter v Svobodah in prosvetnih društvih.

J. B.

Naš razgovor

Veliko dela

Krajevna skupnost Britof pri Kranju je v preteklem letu zabeležila več uspehov. Dom družbenih organizacij »Andrej Kmet« je že skoraj dograjen, vendar jim je to uspelo le s povezavo družbenopolitičnih organizacij in podjetij Oljarice in Zage Britof. Tudi za letošnje leto ima krajevna skupnost obširen program dela. Predsednik sveta krajevne skupnosti Ivan Kristanc nam je povedal nekaj o načrtih.

● Kako je sestavljen svet krajevne skupnosti in kako je opravil delo v preteklem letu?

— Svet je imel skupno 26 sej. Imenovan je tudi poseben gradbeni odbor za izgradnjo doma »Andreja Kmet«, ki je naloge opravil zelo dobro. Skupnost ima tudi poravnalni svet.

● Kakšni so načrti skupnosti za letošnje leto?

— So zelo obširni in bodo izvedljivi le z zadostnimi sredstvi. Letos bomo najprej dokončali in opremili dom družbenih organizacij Potem pa bomo uredili tudi igrišče. Pod vasjo imamo nedograjeno igrišče, ki ga gradimo že 8 let. Letos pa moramo dela dokončati. Popravili bomo tudi nekaj krajevnih cest, kajti vas se izredno hitro širi. Poskrbeli bomo za javno razsvetljavo, avtobusna postajališča, v južnem delu vasi pa bomo razširili vodovod, v centru vasi pa kanalizacijo, uredili parke in drugo. Preuredili in na novo uredili bomo 1460 kvadratnih metrov parka.

● Skozi vašo vodo pomembna cesta Kranj—Jezerško in druga zelo prometna okrajna cesta Kranj—Kokrica—Predoslje—Britof, po katerih se vozi več domačih in tujih turistov. Ali je vaš svet razmišljal o lepšem videzu vasi?

— Vsekakor. Zavedamo se, da preko mejnega prehoda na Jezerskem prihaja k nam in skozi našo vas naprej v Kranj vedno več tujcev, predvsem Avstrijcev in Nemcev, zato bomo razpisali med vaščani tekmovanje o urejanju hiš, vrtov in okolice. Posebna komisija bo spremljala dela in najboljšim podelila nagrade.

● Imate v kraju še kakšno posebnost?

— Ustanovili bomo pevski zbor, čeprav nimamo prosvetnega društva. Za enkrat imamo le moški pevski zbor, ki bo nastopal na krajevnih prireditvah. Menim, da je naloga skupnosti, da skrbi za delo vseh družbeno-političnih organizacij in za boljše življenje prebivalcev, ne pa da skrbi samo za komunalno dejavnost, kakor mislijo nekateri.

R. Carman

Več avtobusnih zvez in postaja

● **TRBOJE** — V Trbojah prebivalci s prometom in avtobusnimi zvezami niso zadovoljni. Ze dalj časa mislijo, da bi povečali število avtobusnih prog. Posebna proga naj bi šla iz Kranja, preko Hrastja, Prebačevega, Trboj v Voklo, Senčur in nazaj v Kranj. Avtobus naj bi pripeljal in odpeljal vsaj vsaki dve uri. Prav tako pa naj bi jutranji avtobus iz Kranja proti Ljubljani peljal tudi preko Hrastja in Prebačevega, Trboj in Smlednika v Ljubljano in obratno. Sedaj nimajo zveze z Ljubljano. Do obeh postaj pa je zelo daleč. Na primernem prostoru pa bi zgradili tudi avtobusno postajališče, ker avtobusi ustavljajo kar na križišču. — R.

Delovno društvo

● **TROBJE** — TVD Partizan v Trbojah sodi med tista redka društva na podeželju, ki s skromnimi sredstvi dosegajo lepe uspehe. Zelo aktivna in uspešna je njihova nogometna sekcija, ki je zlasti letos dosegla zavirljivo lepe uspehe. Moštvo bi bilo sprejeto v gorenjsko nogometno ligo, če bi društvo imelo predpisano nogometno igrišče. Dolgo bi moralo biti 100 m in široko 50 metrov. Razširili pa bi ga lahko samo v breg. To delo pa bi bilo mogoče le s pomočjo bučdožerja. Krajevna skupnost jim je že obljubila pomoč.

Društvo pa je že jeseni mislilo tudi na zimsko sezono. Člani društva so s prostovoljnim delom zgradili 25-metrsko smučarsko skakalnico, na kateri so sedaj razna društvena in meddruštvena tekmovanja. — R.

Vsakokrat po nekaj

● V minulem tednu se je v Cerkljah na Gorenjskem končal začetniški šiviljski tečaj, ki ga je obiskovalo 32 žena in deklet iz Cerklj in bližnje okolice. Tečaj je zelo dobro uspel.

● Osnovna organizacija RK v Cerkljah na Gorenjskem je ena izmed najdelavnejših v kranjski občini in v krvojavstvu. Od zadnji akciji za oddajo krvi za potrebe transfuzijske postaje Ljubljana se je prijavilo kar 280 vaščanov in okoličanov.

● Minulo soboto je bil na Jezerskem zbor volivcev, ki sicer ni bil močno obiskan, bil pa je zelo pester in razgiban. Volivci so se zlasti zanimali za krajevne probleme, na predlagani predlog družbenega plana pa niso imeli posebnih pripomb. Zelo živahno pa so se zanimali tudi za vprašanja s področja gozdarstva, kooperacije in podružabljanja gozdov. Živahno so razpravljali tudi o nadaljnjih delih pri urejanju regulacije Jezernice.

● **KUD »Simon Jenko«** iz Mavčič pri Kranju je v zadnjih dneh popestril svojo dejavnost. Dramska sekcija se je že pričela pripravljati na upozoritev dramskega dela »Via mala«, če bo šlo vse po sreči se bodo z igro predstavili občinstvu ob koncu tega meseca. Do takrat pa bodo morali še marsikaj narediti. Dvorano so že preplekali in delno preuredili tudi oder. V teh dneh pa bodo v dvorano pritrili tudi nove stole. Zelo delavna je tudi njihova knjižnica, ki ima okoli tisoč knjig, redno pa si jih izposoja tudi iz Osrednje knjižnice občine Kranj. Za čitanje knjig je veliko zanimanje zlasti v zimskih mesecih, ko imajo kmečki prebivalci več časa.

Pionirsko tekmovanje v Lancovem

● **LANCOVO** — Pod pokroviteljstvom občinskega odbora Zveze borcev iz Radovljice so priredili v soboto, 11. januarja, tradicionalno pionirsko tekmovanje v tekih na dva tisoč in na tisoč metrov. Prireditve so izvedli v počastitev Družboške bitke. Pred tekmovanjem so se zbrali vsi nastopajoči v kulturnem domu v Lancovem, kjer je mladim udeležencem govoril o hudih spopadih januarja 1942. leta v Družbosah narodni heroj Anton Dežman iz Lesc.

Tekmovanje se je udeležilo kar 150 mladih udeležencev iz vseh gorenjskih občin ter iz Kamnika in Domžal. Tekmovali so v ekipah ločeno pionirji in pionirke. Vmes pa so streljali na balončke v razdalji na deset metrov. Med pionirji so osvojili prvo mesto mladi tekmovalci iz Bohinja, Blejčani pa so bili drugi, pionirji iz Gorij pa tretji.

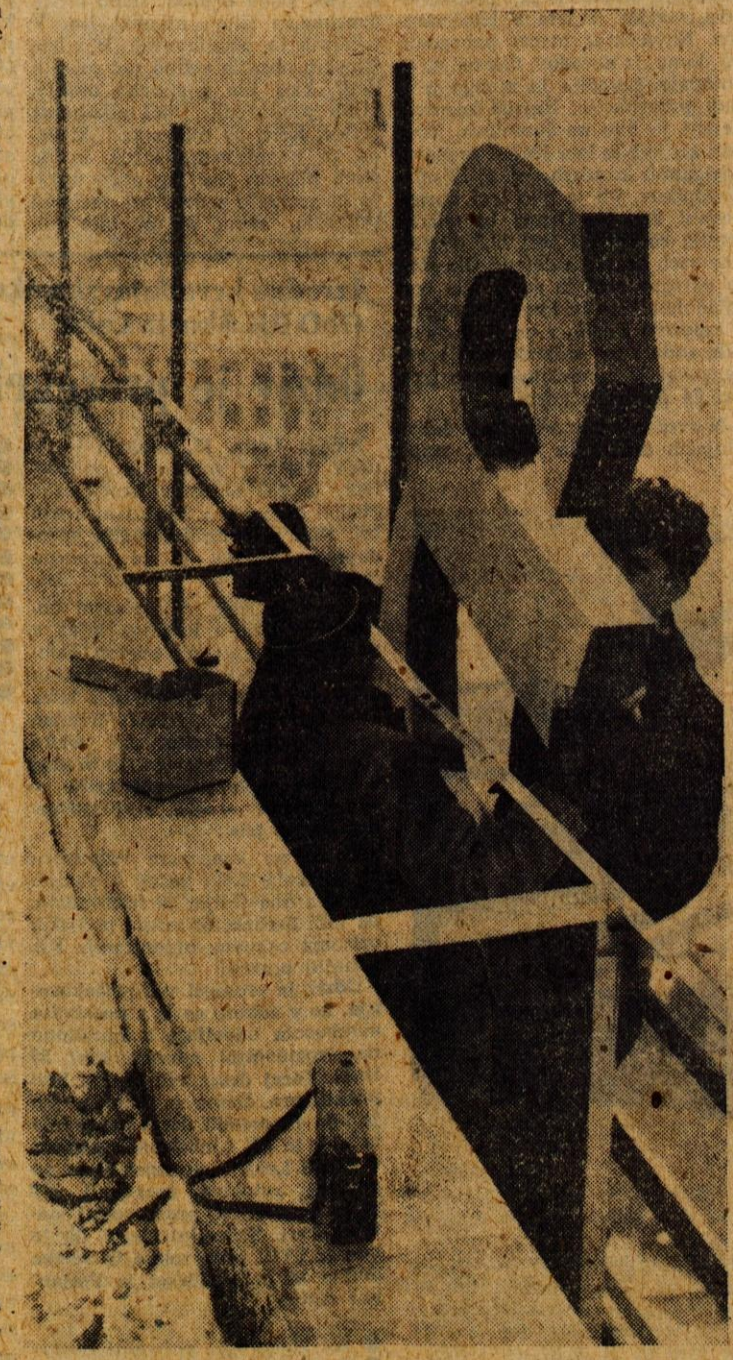
Med pionirkami je bila najboljša vrsta Lipnice, druge so bile pionirke iz Gorij, tretje pa iz Bistrice. — J. B.

Nedeljski vrvež na Blejskem jezeru

● **BLAD** — Ledena plošča na Blejskem jezeru privablja iz dneva v dan številne ljubitelje športa na ledu, zlasti drsanja in kegljanja. Pretekla nedelja je minila v znamenju živahnega zimskega vrveža. Po ledeni plošči so se sprehajali številni gostje in domačini, kegljači Bleda, Kranjske gore, Jesenice in gostje iz Avstrije, ki so se pomerili v kegljanju. Zmagali so Blejčani. Skupina starejših kegljačev si je uredila svoje igrišče na ledeni plošči. Pravijo, da igrajo poseben star način.

v metanju in bližanju pa so pravi mojstri. Tudi v gostiščih in v kavarni se je poznalo, da je ljudi privabila zima. Na jezeru ni manjkalo motoristov, ki so vlekli za seboj drsavce, leteči Lojze pa je parkiral svoje vozilo pred otokom.

Uspešno nadaljujejo z deli na Blejskem jezeru tudi delavci Tehnogradnje iz Maribora, ki polagajo cevi na dno jezera. Led celo olajšuje delo. S polaganjem bodo kmalu končali. — J. B.

Tudi tovarna »Sava« se je odločila, da namesti na stolpnici v Kranju svoj reklamni napis. Na sliki: delavci montirajo orlaške črke.

Tudi komedija ne privabi dovolj gledavcev

S posveta na Jesenicah

Zakaj kulturna dejavnost nazaduje

NA NEDAVNEM posvetu o vlogi in nalogah komunizma pri kulturnem življenju v jeseniški komuni, so ugotovili, da je uspešnejši napredek v našem družbenem razvoju odvisen tudi od osnovne izobrazbe in kulturnega nivoja prebivalstva.

Jesenice — Gledališče »Tone Čufar« na Jesenicah se je tudi letos potrudilo za kar najbolj pester repertoar. Da bi zadostilo očitkom, da uprizarja za povprečen nivo prebivalcev Jesenic pretežko dela, je vključilo v letošnji repertoar renesančno farso, ki jo je napisal Vojmir Ramdan »Kadar se ženski jezik ne suče«. Z njo so hoteli nuditi občinstvu večer zabave in smeha. Vendar se je pokazalo, da Jeseničani — razen rednih obiskovalcev gledaliških predstav — ki pa jih je zelo malo, tudi za komedijo niso pokazali zanimanja. Na premieri in dotedanjih reprizah je bilo le okoli 50 ali največ po sto gledavcev. Gledališče kljub dobri volji ne more ustreči. Tistih, ki žele sodobnih in kvalitetnih del je zelo malo. Ostalih, ki govorijo, da »so predstave prezahtevne, pa niti takrat ni blizu, kadar igrajo lažja dela, kakršna je tudi komedija »Kadar se ženski jezik ne suče«. Še vedno je največ zanimanja na Jesenicah za operete, saj so edino te obiskane. Ne bilo bi pa pravilno, če bi gledališče sledilo trenutnemu okusu občinstva. Vztrajati bo moralo na dosedanjem repertoar, ni politiki in občinstvo še naprej vzgajati s sodobnimi deli. — U.

V jeseniški komuni se sto in sto amaterjev in poklicnih delavcev ukvarja s posredovanjem kulturnih vrednot preteklosti in sedanjosti številnim gledavcem in poslušalcem. Pri zadovoljevanju kulturnih potreb občanov zavzemajo najvažnejše mesto Svobode. Deset Svobod in prosvetnih društev v občini je imelo lani 329 prireditev. Največ — 40 odstotkov jih je pripravila jeseniška Svoboda, 15 odstotkov Svoboda Javornik, 15 odstotkov Svoboda Hrušica, 14 odstotkov Svoboda Zirovnica in 16 odstotkov ostala društva.

Velik je tudi delež Čufarjevega gledališča na Jesenicah, ki je imelo z osmimi premierami 70 predstav doma in 22 na gostovanjih. K vzgoji in obveščanju delovnega človeka sta veliko prispevala glasbena šola in delavska univerza, ki sta pripravili številne prireditve — namenjene izobraževanju in kulturni vzgoji.

Kljub precejšnji aktivnosti navedenih pa trenutno ni mogoče ugotoviti, ali se v jeseniški občini kulturna raven dviga ali pa upada. Ugotavljamo le, da uspeh ni zadovoljiv. Knjižničarji opaža-

jo, da moški ne glede na starost segajo največ po vojnih in pustolovskih, ženske pa po sentimentalnih ljubzenskih knjigah. Najbolj obiskani filmi so tisti, ki se vsebinsko močno približujejo najbolj branim knjigam, medtem ko za umetniško dovršene in vzgojne filme ni več zanimanja.

Kulturne prireditve — od gledaliških predstav, koncertov do klubskih večerov in drugih so dostikrat naravnost skromno obiskane. To opozarja na nezadovoljivo kulturno raven Jesenic ter nakazuje probleme, ki bi jih bilo potrebno reševati z jasnejšo kulturno politiko.

Na posvetu so razpravljali tudi o vlogi in nalogi komunistov pri razvoju družbene nadstavbe, o specifičnosti Jesenic in občine, o nuj-

nosti programiranja kulturno prosvetne dejavnosti v okviru kulturne politike občine, o problemih materialne osnove za nadaljnji razvoj kulture in o ustanovitvi družbeno političnega telesa, ki bo sposoben usmerjati kulturno politiko v občini. Za izboljšanje ravni kulturne dejavnosti na Jesenicah in na območju jeseniške občine bo moralo njegovo programiranje vsebovati analizo oziroma sliko kulturne razgledanosti občanov, z obliko in vsebino dela pa bo potrebno segati v spreminjanje kulturne podobe posameznega kraja.

Potrebe po izobraževanju, izpopolnjevanju in razvijanju kulturnega obzorja bo potrebno razvijati predvsem po obravnavi in poskribi, da bodo postale kulturne prireditve njihova potreba. Predvsem pa bodo morali nastati prepričanje, spodbujanje, navduševanje in vzor vsakodnevno orožje vseh kulturno prosvetnih in tudi družbeno političnih aktivistov.

U.

Oblikovanje krajevnih skupnosti v tržiški občini

Obsežne in dobre priprave

Najdlje so s pripravami v skupnosti Tržič - center in na Ravnah

Nasha nova ustava — tako zvezna kot republiška — je še posebno podkrepila samoupravnost delovnih ljudi na področju, na katerem živijo. Te oblike samoupravnosti so lahko pač kaj raznolike, med najpomembnejšimi pa so nedvomno prav krajevne skupnosti, katerih vloga se bo z našim nadaljnjim družbenim razvojem še krepila. Ta velika pomembnost krajevnih skupnosti pa prav spriči tega po drugi strani narekuje obsežne priprave, ki bodo poročile, da bodo krajevne skupnosti res predstavljale zaokroženo celoto, ki bo ustrezala potrebam občanov na tem področju.

S pripravami za oblikovanje krajevnih skupnosti so v tržiški občini pričeli že sredi preteklega leta, saj se je prav zaradi priprav za ustavljanje krajevnih skupnosti sestal politični aktiv komune; to vprašanje so obravnavali tudi na sejah izvršnega odbora občinskega odbora SZDL Tržič. Razprava o krajevnih skupnostih je bila tudi posebna točka dnevnega reda zasedanja občinske skupščine Tržič. Iz vseh teh priprav je zato mogoče povzeti, da se družbeno politični organi, zavedajo oziroma

menijo, da razvoja glede formiranja krajevnih skupnosti ni mogoče prepustiti stihiji in da na tem področju ni treba čakati na neke povsem administrativne ukrepe.

Po okvirnem predlogu naj bi v tržiški občini obstajalo deset krajevnih skupnosti. Seveda pa je povsem razumljivo, da bodo o tem dokončno odločali občani sami, prav tako kot bodo prostovoljno odločali, v katero krajevno skupnost bo spadalo njihovo naselje. Sedanji okvirni program bo zelo verjetno doživel več sprememb; dokončno pa se bodo oblikovala stališča glede števila in obsega oziroma meja krajevnih skupnosti na bližnjih zborskih volivcev, ko bodo občani hkrati z razpravo o občinskem statutu razpravljali tudi o krajevnih skupnostih.

Začetne priprave za oblikovanje krajevnih skupnosti v tržiški komuni pa so vsaj v nekaterih bodočih krajevnih skupnostih že prešle na izdelavo statuta. Tako imajo v dosedanjim stanovanjski skupnosti Tržič — center statut praktično že izdelan in ga bodo zato kmalu obravnavali med prizadevanji občani. Te dni bodo dokončali osnutek statuta krajevne skupnosti tudi na Ravnah, ki bo seveda prav tako prišel v javno obravnavo. Material za pripravo osnutka statuta krajevne skupnosti pripravljajo tudi v Križah in na Pristavi. V ostalih bodočih krajevnih skupnostih priprave za izdelavo statuta niso še toliko napredovale, ker je treba poprej urediti oziroma proučiti določene specifične pogoje. — P.

Ali že veste...

... da bo lokalna radijska postaja Tržič, odsej imela tedensko štiri oddaje, in sicer ob torkih, četrtek, sobotah in nedeljah.

... da so v mesecu juliju pričeli graditi pri novi šoli na Zilem rovtu tudi stanovanjski objekt, ki bo služil za potrebe šole. Ta objekt bo dograjen skupno z nedokončanimi šolskimi objekti (telovadnica, bazen, zunanja ureditev) v letu 1964 — seveda, če bodo za to razpoložljiva finančna sredstva. Sedanja vrednost (po stanju meseca oktobra) izvršenih del pri izgradnji šole na Zilem rovtu znaša 141 milijonov dinarjev. Za dokončno ureditev še neurejenih objektov vključno z nabavo opreme bo po oceni strokovnjakov potrebnih približno 80 milijonov dinarjev.

... da so že izdelani načrti za turistični objekt podjetja Kompas in načrti za preureditev »Doma Staneta Zagorja« v Podlublju v hotelske name. Prav tako izdelujejo tudi načrte za restavracijo in benckinsko črpalnico v Bistrici ob priključku na novo ljubljensko cesto. Investitor omenjenih objektov je trgovsko podjetje »Petro« iz Ljubljane.

Dejavnost DU Tržič

Delavska univerza Tržič je ob sodelovanju občinskega sindikalnega sveta priredila seminar o planiranju in izobraževanju kadrov. Seminar je namenjen vsem članom kadrovskih služb, da bi leti imeli lažje delo pri sestavljanju letnih in perspektivnih planov. Seminar vodi priznani strokovnjaki.

Delavska univerza je v svoji vzgojno-izobraževalni smeri pripravila tudi šolo za starše. Na prvem predavanju je tov. prof. Pedecik najdušil poslušalce in pokazal na konkretna dejstva, ki nas tarejo pri vzgoji naših otrok. Dejal je, da v naši družbi in hrem napredku starši skoraj nimajo več časa za otroke in zato jih obiskujejo z raznimi darili, pri čemer pa pozabljajo na najvažnejšo, to je na intimen odnos med otrokom in starši. Ni redko, da je otrok samorastnik v izobilju.

Razgovor na temo: 42-urni delovni teden

Poglobljeno delo strokovnih služb

V zadnjem času skoraj ni pogovora tako med proizvajalci in gospodarstveniki, kakor tudi med družbeno-političnimi delavci, da ne bi omenjali dvainštiridesetnega delovnega tedna.

Da bi zvedeli, kako je s to zadevo v škofjeloški občini smo se oglasili na občinskem sindikalnem svetu.

»Lani novembra je občinska skupščina na svoji seji imenovala 7-člansko komisijo, ki naj bi proučevala smotnost prehoda na 42-urni delovni teden v posameznih delovnih organizacijah, predvsem industrijskih. Na tem dela komisija še danes.« — je uvodoma dejal Peter Finžgar, predsednik ObSS Škofja Loka.

Zakaj skrajšanje časa? Predvsem zato, da se naš človek ob današnjem naglem razvoju industrije nenehno izpopolnjuje in v proizvodnem procesu najde toliko prostega časa za rekreacijo, da bo svojih nalogam v proizvodnji in izven nje kos. To je predvidela tudi ustava.

»Res, da ustava predvideva 42-urni delovni teden, vendar bo prehod nanj v posameznih delovnih organizacijah v naši občini odvisen predvsem od njihovih pogojev. Menim, da bo v marsikaterem podjetju prehod postopen — najprej na 46, nato na 44-urni teden, dokler ne bi prišli na 42-urnega.«

● Čemu je treba po vašem mnenju posvečati pozornost?

»Ne gre samo za popolno izkoriščenost strojev, temveč za izboljšanje organizacije dela. Pri tem pa ne smemo zanemariti skrbi za povečanje delovne discipline in čista osebne odgovornosti, kakor tudi odkrivanja notranjih rezerv. Predvsem pa bo treba težiti za poglobljeno delo strokovnih služb v naših delovnih organizacijah.«

● Omenili ste strpkovne službe...

»Vprašanje je, če strokovne službe v gospodarskih organizacijah v naši občini dajejo tisto kar bi morale. Poudarjam, da je prav od teh služb odvisno povečanje proizvodnje.«

In še nekaj bi omenil. V delovnih organizacijah v naši občini sta 1502 delovni mesti ali 27,5 odstotkov vseh zaposlenih, katerih mesečni zaslužek je manjši kot 25 tisočakov(!). Krivda za to zadane bolj podjetja (organizacija dela, strokovne službe ipd.) kot neposrednega proizvajalca oziroma delavca s tako nizkimi osebnimi dohodki.«

S. Skrabar

Pred kratkim so na Jesenicah začeli podirati »Mesarjevo« hišo. Umakniti se mora delu novega podvoza pri jeseniški železniški postaji, ki bo eden izmed najvažnejših objektov v tem kraju

Mladinskih prestopkov je vedno več

Jesenice — Območje občine Jesenice zajema v okraju le 1,3 odstotkov mladinskega prestopništva, vendar iz leta v leto narašča. Največkrat otroci pobegnejo od doma, iz zavodov, čez mejo, se potepajo, beračijo in mnogo je že tudi prostitucije. Največ kaznivih dejanj je bilo na Jesenicah. Medtem ko je bilo leta 1962 obravnavanih zaradi kaznivih dejanj 32 mladotletnikov, jih je bilo lani obravnavanih kar 61. Otroci in mladotletniki so izvršili lani 19,5 odstotkov vseh kaznivih dejanj. Okrožna in okrajna sodišča so izrekli lani mladotletnikom iz jeseniške občine 6 zapornih kazni v vzgojnih zavodih, sodnik za prekrške pa je obravnaval 28 mladotletnikov in izrekel 24 denarnih kazni.

Največ mladotletnikov je iz dobro stoječih družin in je torej vzrok

pomanjkljiva vzgoja, pomanjkanje nadzorstva, neorganiziran prosti čas, slaba družba, slabo čtivo, neprimerni filmi, alkohol itd. V večernih in nočnih urah je v gostinskih obratih vedno več mladih ljudi, kjer jim gostinske osebe, kljub prepovedi, toči alkoholne pijače. Krivi so tudi starši, ki vedo za ponočevanje otrok in ne store ničesar. Svet za občo upravo in notranje zadeve pri občinski skupščini meni, da bi bilo po-

trebno opozoriti gostinska podjetja in vse, ki točijo alkoholne pijače na zakon o točenju alkoholnih pijač mladotletnikom in v njenim osebam. Izdelali naj bi tudi seznam ponočnjakov in sez njimi pogovorili. Predvsem bi bilo potrebno, da bi v sedemletnem načrtu uredili klubske prostore v stanovanjskih blokih. Šole bodo morale kontrolirati večerne predstave v kinu in na drugih prireditvah. U.

Izredna krvojavavska akcija OBO RK Škofja Loka

Odziv je presegel predvidevanja

Škofja Loka, 15. januarja — V dveh dneh, v soboto in ponedeljek, je 169 občanov škofjeloške občine darovalo v Ljubljani svojo kri. Bila je namreč izredna krvojavavska akcija, ki je presegla predvidevanja.

Minuli četrtek je v pisarni občinskega odbora Rdečega križa v Škofji Loki zazvonil telefon. Sporočilo iz Ljubljane je bilo kratko: »Pri operacijah primanjkuje krvi. Potrebno bi bilo izvesti izredno krvojavavsko akcijo. Ali lahko zberete 40 krvojavavcev, ki bi zdaj v nekaj dneh darovali kri?« — »Štirideset?« — »Da, vsaj štirideset. Nujno je!«

Takoj po končanem razgovoru so v Škofji Loki začeli z akcijo. Tajnica Ana Goljat je telefonično, pa tudi osebno, obvestila podjetja oziroma osnovne organizacije RK o nujni potrebi.

Odziv je presegel vsa pričakovanja. Že v soboto se je s posebnim avtobusom odpeljalo v Ljubljano na prostovoljni odvzem krvi 50 ljudi. Torej deset več kot je bilo predvideno. Samo iz Jelovice jih je bilo 41, ostalih devet pa je bilo iz Elre in PE Ljubljana-Transport v Škofji Loki. V ponedeljek pa so posebni avtobusi prepeljali 119 prijavljencev za prostovoljni odvzem krvi. Sedemindeset jih je bilo iz LTH, prav toliko iz Selške doline in petinšestdeset iz Poljanske doline.

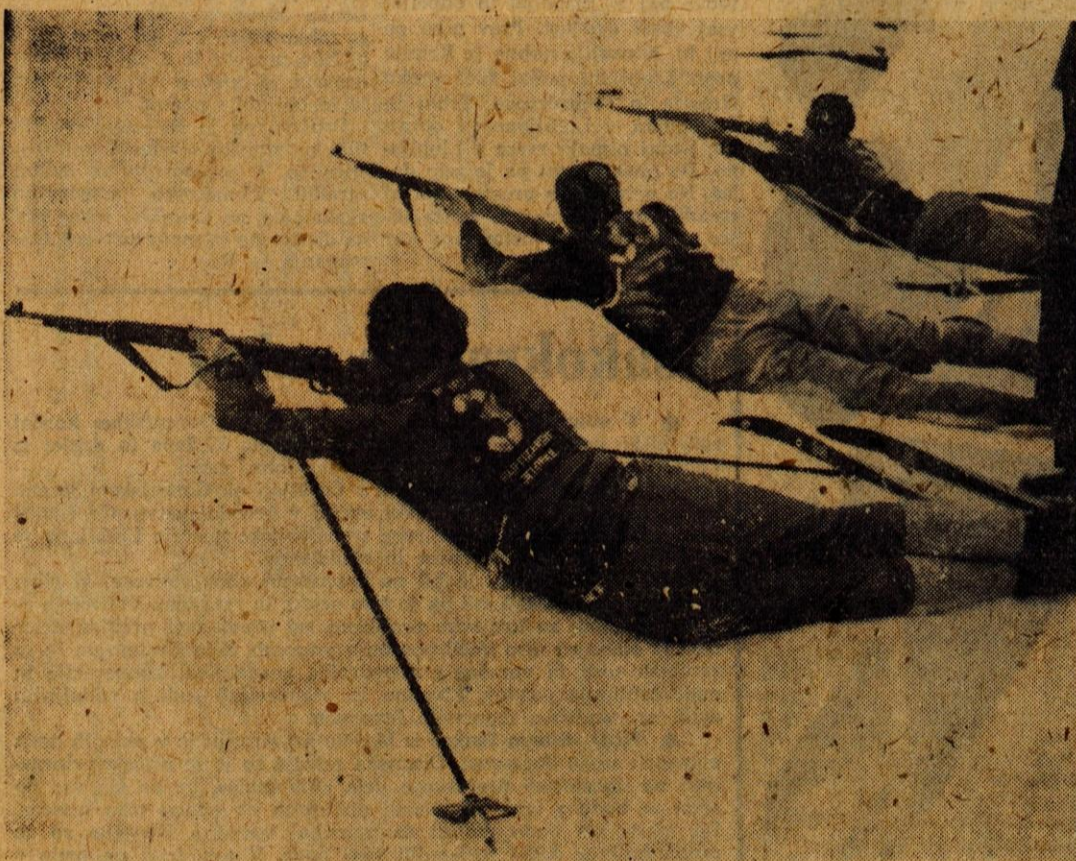
● Na koncu gre pohvaliti humano dejanje stodevetinšestdesetih občanov in organizacijsko sposobnost občinskega odbora

● in osnovnih organizacij Rdečega križa ter delovnih organizacij za razumevanje, da je bila krvojavavska akcija izvedena v tako kratkem času. Nikakor pa ne moremo mimo dejstva, da je bilo na sobotnem in ponedeljkovem odvzemu tudi precej krvojavavcev, ki so darovali svojo kri že v redni krvojavavski akciji pred pol drugim mesecem.

Stane Skrabar

Radi bi avtobusno zvezo s Kranjem

● JAVORNIK — Prebivalci Javornika in Pševga pod Joštom Zivahno razpravljajo o krajevnih problemih. Tudi svet krajevne skupnosti Javornik je na svoji zadnji seji obravnaval program dela za letošnje leto. Prebivalci in svet KS so mnenja, da je treba najprej urediti in razširiti cesto Strazišče-Javornik. Cesta je bila pred leti zgrajena, toda brez upornih zidov in škarp. Spomladi se usipa zemlja na cesti, voda in plazovi pa odnašajo cele dele ceste. Vsakoletna popravila terjajo precej finančnih sredstev. Zato so sklenili, da bodo cesto dokončno uredili. Radi bi imeli tudi redno avtobusno zvezo s Kranjem, ker morajo delavci in učenci hoditi peš v Kranj. Pogovarjajo pa se tudi o razširitvi vodovoda. — R.

Smučarske patrulje so morale na tekmovalju »Po stezah partizanske Jelovice« tudi streljati. Vsak zgrešen strel je pomenil pol minute odbitka na došeženem času.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodajam zadržljivo parcelo. Naslov v oglašnem oddelku 133
Prodajam mlade plemenskega vola. Senično 15 151
Prodajam skakalne smuči, skoraj nove. Arh Alojz, Hotemože 10, Preddvor 152
Prodajam novo Singer avtomatik »Cikake«, avtomatik aparat za slikanje »Kodak« in rabljeno moško kolo »Rog«. Zusta Marija, Reševa 8, Kranj 153
Prodajam dva prašiča po 60 kg težka za rejo, Rant Marija, Reševa 8, Kranj 154
Prodajam tri prašičke po 40 kg težke. Bohinc Filip, Medvode 81 155
Poceni prodajam železno otroško posteljico, predobno steno, dva rabljena radia »Blaupunkt«. Vprašati, Kranj ulica 1. avgusta 11, stanovanje 23 156
Prodajam novo visoko trodelno omaro, Tomažičeva 9, Primskovo 157
Prodajam 140 kg težkega prašiča. Vopovlje 5 158

kupim

Kupim 1000 kg slame. Senčur 228 126
Kupim brejo svinjo. Roblek Franc, Bašeli 20, Preddvor 167
Kupim trak žago. Naslov v oglašnem oddelku 168
Kupim dobro ohranjen Fiat 750. Naslov v oglašnem oddelku 169
Kupim lepe jesenove in brezove hlode. Zaletel, Stanežič 52, Sentvid — Ljubljana 170

ostalo

Gorenjke pozor! Sobo in hrano nudim za pomoč v gospodinjstvu, poštenemu dekletu. Preskrbim službo! Ponudbe pod Ljubljana — stroni center. 159
Iščem dekle, ki dela na dve izmeni za varstvo otroka. Nudim stanovanje. Naslov v oglašnem oddelku 160
Iščem bano in kompletno peč za kopalnico. Povlje 2 161
Gorenjski fant star 26 let, dober, vreden in pošten želi spoznati sebi enako pridno in pošteno dobro gospodinjstvo staro od 23 do 40 let, najraje kmečko dekle, sila zaželjena. Ponudbe pošliti na oglašni oddelk pod šifro: Leno in mirno življenje 162
Iščem žensko za pomoč v gospodinjstvu nekaj ur dopoldan. Edvard Jurjavec, Tavčarjeva 11, Kranj 163
Oddam leno neopremljeno sobo upokojenki ali delavki, ki dela na izmeni za varstvo triletnega de-

čka. Novinc Anton, Senica 25, Medvode 117
Avtomoto društvo Skofja Loka — mehanika delavnica sprejme takoj kvalificiranega avtomehaničarja. Plača po dogovoru. Oglasiti se je vsak dan v delavnici od 12. do 20. ure 164
Obžalujem žaljivke, ki sem jih izrekel Ludviku Lapci ter se mu opravičujem za udarce. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbe. Matija Naglič 165
V petek sem med 13. in 14. uro izgubil črni moški pulover na poti Golnik—Kranj. Najditelja naprošam, da mi ga proti nagradi vrne. Miki Tonko, Kidričeva 36, Kranj 166
Prodajam pletilni stroj dvojni »Regina« po ugodni ceni, tudi na ček. Naslov v oglašnem oddelku podružnice Jesenice 171
Prodajam prso. Sp. Brniki 44, Cerklje 172
Prodajam 6 tednov stare prašičke. Sp. Brniki 25 173
Prodajam plemenskega vola. Letenice 7, Golnik 174

objave

Osnovna šola Stane Zagar Kranj razpisuje

prosto delovno mesto RAZREDNEGA UCITELJA

Nastop službe 1. februarja 1964. Pogoji srednja izobrazba in strokovni izpit. Stanovanja ni! Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

RAZPIS

Občinska zveza za telesno kulturo Radovljica, razpisuje delovno mesto

PISARNISKE MOČI

pri zvezi

Pogoji:

1. Dovoljena srednja ekonomska ali administrativna šola in obvladovanje računalništva.
2. Primerna razgledanost s področja telesne kulture.

Kandidati naj predložijo prošnjo z življenjepisom. Nastop službe takoj. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

ObzTK Radovljica

1. Avtomoto društvo Skofja Loka — šola za voznike motornih vozil bo v mesecu januarju pričelo z novim tečajem za soferje amatere AB kategorije. Prijavite se pri tov. Jesenovec v trgovini PEKO Skofja Loka.

2. Avtomoto društvo Skofja Loka — šola za voznike motornih vozil bo v kratkem pričelo s tečajem za monediste. Prijavite se pri tov. Jesenovec v trgovini PEKO Skofja Loka.

Turistično podjetje KOMPAS

organizira od 5. do 17. febr. enodnevne avtobusne izlete

v CELOVEC na predstave svetovnoznane DUNAJSKE DRŠALNE REVIJE

2-urni atraktivni program DUNAJSKE DRŠALNE REVIJE vedno znova navdušuje stotisoče gledavcev. Prijave za izlet v CELOVEC sprejemajo vse poslovalnice KOMPASA do vključno 15. januarja!

Poslovalnica KOMPASA na JESENICAH organizira izlet v CELOVEC s posebnim vlakom v nedeljo, 16. februarja. Možno je tudi potovanje z obmejno dovolilnico. Prijave sprejema poslovalnica na JESENICAH do 31. januarja 1964

»Invalidska delavnica Kranj sprejme takoj v službo 3 kvalificirane strojne pletilje.

Interesentke naj se javijo na upravi zavoda, Pot na kolodvor št. 2, Kranj — pri sekretarju.

OBVESTILO

Trgovina Delikatesa v Kranju odkupuje vse vrste in količine rabljenih steklenic po najvišjih dnevnih cenah.

Nekaj veselih uric bi radi preživeli? Preddvor vam nudi lep užitek v naravi, družinsko smučanje, sankanje in drsanje, po vsem na dobro okrepčilo v gostišču Grad Hrib. Dobra kuhinja, odlična kapljica, lepe tujske sobe, lovska dvorana, posebne sobe itd. Preddvor vas vabi!

Prodajmo avto kombi VW, letnik izdelave 1956 z vgrajenim novim strojem. Javna prodaja bo dne 18. januarja 1964. leta ob 9. uri za družbeni sektor, za privatni sektor pa ob 11. uri.

Kupci družbenega sektorja morajo imeti pismena pooblastila, privatni pa predpisano kavicjo.

Uprava Mladinskega doma Bohinj

Upravni odbor Mladinskega doma Bohinj p. Stara Fužina razpisuje prosto delovno mesto

SOFERJA — MEHANIKA z voznškim izpitom C kategorije Poleg sofitiranja bo treba opravljati tudi ostala manjša dela pri stavbi doma. Ostali pogoji po dogovoru.

Razpis velja do 31. januarja 1964 oziroma do zasedbe delovnega mesta.

Gibanje prebivalstva

V KRANJU

Poročili so se: Jože Hauptman, mehanikar in Albina Jerala, gosp. pomočnica; Marko Krančan, sofer in Antonija Trampuš, ščetarka; Janez Repnik, ključavničar in Marija Zvele, nameščenska; Jože Peterlin, čevljar in Ivanka Sink, tov. delavka; Janez Zgavec, sofer in Ana Sink, tovarniška delavka; Peter Mohorič, obratni električar in Justina Petje, gospodinska pomočnica; Franc Stefe-Bolha, sofer in Elizabeta Hojzan, tovarniška delavka; Anton Urh, tovarniški delavec in Matilda Bitenc, poljedelnica; Emil Tome, študent prava in Zofija Ana Tičar, graver.

Poročili so se: Franc Ješe, tesar in Franciška Kuster, gospodinja; Feliks Begelj, gumar in Ana Stružnik, gospodinska pomočnica.

Umrli so: Neža Top, upokojenka stara 90 let.

Umrli so: Franc Hrastnik, osebni upokojenec star 83 let in Valentin Kremžar, osebni upokojenec star 93 let.

Rodile so: Marija Ahačič — dečka; Rozalija Zadnikar — deklko; Darinka Miklavčič — dečka; Stanislav Beton — dečka; Tereziya Mihelič — dečka; Marija Demšar — dečka; Marija Selšek — dečki; Ana Jerali — deklko; Ljudmila Debeljak — dečka; Ana Gregore — dečki; Rozalija Zadnikar — deklko; Marija Zorman — dečka; Stanislava Beton — deklko; Marija Zupanc — deklko; Zofija Kopušar — deklko; Ivana Jenko — dečka; Cecilija Frelj — dečka.

Društvo za telesno kulturo »PARTIZAN« Kranj vabi svoje telovadce kot tudi podporne člane in starše telovadcev NA REDNI OBČNI IZBOR, KI BO DNE 15. januarja 1964 OB 18.30. Občni zbor bo v dvorani gasivske brigade Kranj (gasivski dom).

K obilni udeležbi vabi odbor.

Rodile so: Emilija Svetina — deklko, Marija Oman — deklko, Stefanija Urbanc — deklko, Tereziya Poljanšek — deklko, Antonija Skaper — dečka, Erika Gasperin — dečka, Marjeta Pečnik — dečka, Tereziya Oblak — dečka, Veronika Poljka — deklko, Odla Pegam — dečka, Franciška Erbežnik — deklko, Marija Kristan — dečka, Marija Potočnik — dečka, Slavka Košir — dečka.

Poročili so se: Jožef Franc Spenđal, usnjarski delavec in Zlata Jurkovič, usnjarska delavka; Andželko Ribarič, mesar in Tatjana Gasperlin, delavka.

Rojen je bil: Boris Laussegger. Umrli so: August Primožič, mizarški mojster; Jožef Primožič, posestnik; Janez Košir, osebni upokojenec.

Loto

Začasno poročilo za 1. kolo v letu 1964

Zrebanje je bilo 7. januarja 1964. Izrebane številke: 8, 13, 25, 35, 36, 38 in dodatna 6

PETORKE — 246.855

CETVORKE — 3.358

TROJKE — 305

CETVORKE

Jesenice (2)

39-O-258204/4

39-O-258211/4

Kranj (6)

46-O-254855/4

46-O-254899/4

46-O-254899/4

47-J-634059/4

46-O-255015/4

TROJKE

Domžale 28

157326/2

K-760258/4

K-760262/4

Jesenice 39

009832/2

K-782128/4

O-258195/4

O-258196/4

O-258204/4

O-258205/4

O-258210/4

O-258212/4

mnik 41

83126/4

K-783126/4

K-783128/4

Kranj 46

163382/2

163397/2

O-254871/4

O-254877/4

O-254877/4

O-254877/4

O-254878/4

O-254878/4

O-254880/4

O-254880/4

O-254899/4

O-254912/4

O-254918/4

O-254942/4

O-254943/4

O-254945/4

O-254946/4

O-254955/4

O-254971/4

O-254971/4

O-254977/4

O-254986/4

O-255009/4

O-255013/4

O-255014/4

O-255014/4

O-255014/4

O-255017/4

O-255064/4

O-255080/4

Kranj 47

052939/2

J-634059/4

J-634060/4

J-634062/4

J-634064/4

Radovljica 72

211568/2

O-233813/4

O-233819/4

O-233820/4

O-233820/4

O-233836/4

O-233841/4

O-23846/4

Skofja Loka 88

O-235361/4

O-235364/4

O-235365/4

O-235368/4

Končno poročilo za 53. kolo lota

Zrebanje je bilo 31. decembra 1963

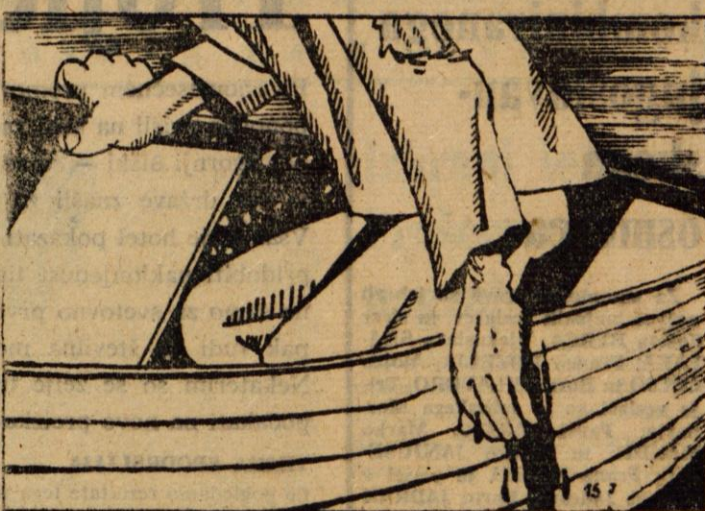
PETORKE — 394.816

CETVORKE — 7.428

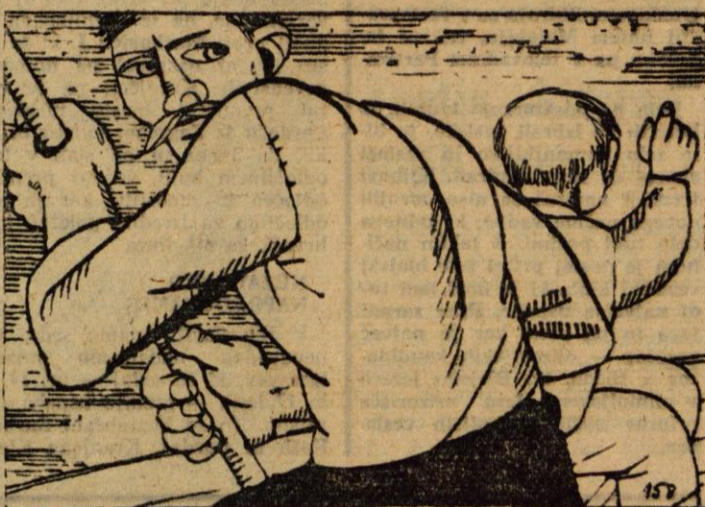
TROJKE — 510

Rok za izplačilo do 10. marca 1964

„Ne obračaj se sinko“

157. »Informacija je bila napačna. Kaj bomo zdaj?« je vprašal mladenič. »Prepeljite naju pač,« je tedaj rekel oče. »Mislimo, da je »Beli« v nevarnosti. Kaj hočemo? Pa pojdimos!« Med vrbljem je bil skrit čoln. »Vstopita,« je rekel mladenič. Ko je oče vstopil v čoln, se je močno zagugal. Moral se je oprijeti roba, da ni padel. Na robu čolna so ostali krvavi madeži njegove roke. Mladenič je opazil madeže, ko je bil čoln že od obale.

158. »Človek dragi! Vi ste vendar ranjeni!« je dejal. Za trenutek je spustil vesla in opazoval inženirjevo roko, ki mu je mrtva visela ob telesu. »Poslušajte,« je rekel mladenič, »ste prepričani, da vas ne zasledujejo?« — »Ne vem,« je odgovoril inženir. »Streljali so, ko sva bila na strehah. Pozneje jih nisva videla.« Zdal se je megla že razpršila in videlo se je daleč naokoli. Zoran je vzkliknil: »Glejtel Tam so motoristi!«

159. Po blatni cesti vzdolž nasipa sta drvela dva motorista s prikolnicami. »Odkrili so nas,« je rekel mladenič. Zdal bo nekoliko teže. Torej so vaju vendarle sledili. Počepnili so. Mladenič je hitro in enakomerno veslal. Reke niso sekali naravnost, ampak so se prepustili toku, ki jih je nesel navzdol. Tik pred obalo je čolnar dejal: »Dalje ne morem z vama. Nihče ni predvideval, da vama bodo sledili. Vse se bo dobro končalo, če boste le vi vzdržali z vašo roko.«

Miha 3 HREPENENJE

Ropotalo je samo šele na njihovi strani. To je pomenilo, kako prav so predvidevali, da je krilo zasedel najmočnejši, Feliks je bil komandant, ki so mu vsi zaupali. Če bo juršal, se bodo za njim dvignili vsi po vrsti. V največjih stiskah se je Feliks vedno znašel tako, da je bilo videti, kot bi živel in užival samo takrat, ko že nihče več ni vedel, kaj in kako.

Prvi nemški naskok je bil odbit brez težav in takrat je fantom zaupanje v komandanta zraslo še bolj.

Sredi tišine pa je nenadoma začelo pokati tudi na levem bregu.

Le kako so Nemci priliezli tja, ko je dostop tako težak?

(Nadaljevanje prihodnjik)

tvan Jan MED DVEMA OGNJEMA

Kristalno čisto zimsko jutro so trgali neprijetni rafali, da je vsa globel odmevala neprestano, kot bi se usipali plazovi. Nemške kolone so se zarana silile navzgor: iz trga v stisnjeni dolini, čez greben iz doline za hribom in še čez sedlo med najvišjima vrhovoma.

Prejšnji dan so se prav tu, v tej prijazni kotlini, ki je odprta samo proti zahodu, z vseh ostalih strani pa jo obkrožajo visoki in strmi grebeni, srečali vsi trije bataljoni, kolikor jih je šel odred. Pripravljali so se na pohode v tri smeri in vsak s svojo nalogo.

Prav presenetljivo je bilo, da so jih naslednje jutro začeli nadlegovati Nemci! Je bilo po sredi sprotno izdajstvo, ali samo slučaj? Toda Nemci niso imeli radi slučajev in niso pošiljali v ognjene strmine svoje vojske, kar na slepo. Vendar o tem tisto jutro ni hotel, niti ni utegnil nihče razmišljati. Nemci so bili tu in konec! V njihovih kolonah je bilo z daljnogledni opazili tudi tovarne živali z mišpenci, z zaboji minicije, s težkim orožjem.

Nekaj je bilo treba ukreniti! Naglo in odločno! Čeprav je bil en bataljon skoraj razorožen, ker je odhajal po orožje na osvobodeno zemljo, so se vendar odločili za bitko. Dolina je bila kakor nalašč ugodna, da so jo zaležili z borci vsega odreda. Pri tem jih je zelo oviral visok sneg, a prav to je bil tudi eden izmed odločilnih razlogov, da se niso odločili za umik v še bolj zasedene in nevarne gore.

V obliki velike, semi ter tje raztrgane podkve, so se razsuli po obeh bregovih in po dnu doline. Neoboroženi bataljon je dobil svoje položaje na levem bregu, kjer je kazalo, da ne bo tako vroče. Po strmini na desni je bil potakljen bataljon, ki mu je po veljeval vročerkovnik Feliks. Položaji ro poteka! zgoraj izpod skal med redkim mesecnovjem, potem pa po golem pobočju vse do redkih hiš hribovske vasi. Tja so pohiteli iz taborišča, ki so ga

že teden dni imeli pri samotnem kmetu Jurčku. Njihova enota je bila tu kot doma, kajti to je bilo matično področje Feliksovega bataljona. V taborišču pri Jurčku je ostala samo še kuhinja s saniteto.

Preden je počilo, je okolica kazala obličje mirne zimske pokrajine, vredne najmočnejšega slikarskega čopiča. Obveščevalce je stal na strmem robu in opazoval dve točki: premikajočo se kolono čisto v dolini, in svojega pomočnika tik pod seboj, ki je imel spodaj vse še bolj in še bliže očesu. Tako je bil s signali naglo vzpostavil uspešen »telefon« in štab je hitro zvedel, kaj se dogaja!

Prvih premikov celo uro ni bilo čutiti in videti nobenega premikanja.

Vojske se je prejela vznemirjenost, kajti borci so vedeli, da sovražnik tiplje za njimi, da je že nekje blizu, morda že celo med drevjem za njihovimi hrbti.

Komandant, najstarejši partizan med njimi, vaje številnih hajk, je nemir hotel potisniti z brezskrbnim govorjenjem in z dopovedovanjem, da se jim ni treba bati, da ne bo hudega.

»Saj vam pravim: to je slučajna hajka! Nemci so odšli mimo v sosedno dolino!«

Tedaj je prihitel obveščevalec:

»Nemci so pred nami!«

»Koliko so oddaljeni?«, je odsekano vprašal Feliks.

»Ustavili so se na robu smrekovega gozda, samo streljaj od nas. Začeli so...«

Obveščevalec še ni končal, ko je zadržalo!

Tako se je vnelo. Za partizane to pot toliko slabše, ker so dovolili Nemcem, da so vzgali prvi. To je bilo za partizansko taktilko nekaj sila neprijetnega.

Toda boj je bil že nekaj več, kot navadna partizanska praska. Preraščal je v bojevanje, ki je bilo v prid Nemcem. Zato je moral štab temeljito premišljati, kako bo prerasel zamislil solanih nemških oficirjev. Njihov, partizanski štab je bil pravzaprav skupina mladeničev, ki niti vojske še niso služili. Zanašali so se bolj na posluh in na izkušnje. Računali so na predrznost borcev, zanašali so se nase in na zaraščenost fantov v te zasnežene in poraščene bregove.

Miha 3 HREPENENJE

Tinunena tinuna... Na obronku »« je črtala na nebo trémunska cerkev. Sprejela ga je kostanjeva hosta. Kostanjevo drevje je bilo še okostenelo. Le tu in tam so na vejah viseli veliki lanksi listi, kakor temni netopirji pod rebrastimi oboki stare cerkve. Nebo se je bočilo nad hosto kakor temen strop. Med rebrastimi loki so sijale zvezde.

Peter Klavara:

Priprave kombiniranega jugoslovanskega osmerca

Za skupne priprave so izbrali največ blejskih veslačev, in sicer Jožeta BERCA, Vjekoslava SKALAKA, Franca KOZELJA, Alojza COLJO in Borisa KLAJAVO. Trije veslači so iz splitskega Mornarja: Pavel MARTIĆ, Marko MANDIĆ in Slavko JANJUSEVIĆ; Franca KAZIJA je prišel v reškega Jadrana, Borut JADRAN pa iz izolskega Arga.

Konkurenca je bila zelo ostra, saj v sestavi ni prišel niti en veslač iz Beograda in nihče iz zagrebške Mladosti, čeprav imajo ti klubi v svojih vrstah največ tekmovalcev in tudi številne državne prvake.

Razen Boruta Jadrana iz Izole so še si veslači prispeli na Blede in so začeli z ostrim zimskim treningom. Zbirajo se v restavraciji hotela Mežaklja, trikrat tedensko pa v telovadnici Partizana.

Delo po posameznih klubih, iz katerih so izbrali veslače, je bilo zelo pomanjkljivo in veslači skoraj da niso trenirali. Njihovi trenerji namreč še niso osvojili novega načina vadbe, ki zahteva delo tudi pozimi. S takim načinom je doslej prišel šele blejski veslaški klub, ki je imel lani tudi največje uspehe. Prav zaradi tega in pa zato, ker je največ veslačev — olimpijskih kandidatov z Bleda, bo Blejsko jezero v olimpijskem letu prizorišče priprav naših najboljših veslačev.

Namiznoteniški komentar po I. zveznem turnirju v Ljubljani

Trojica v ospredju

Po enomesečnem premoru so ljubitelji namiznega tenisa ponovno prišli na svoj račun. Daleč od mestnega središča — v zgornji Šiški — so se razen mnogih neznanih igralcev iz vse države znašli za zeleno mizo tudi vsi najboljši. Vsakdo je hotel pokazati svoje trenutne sposobnosti in si pridobiti naklonjenost tistih poklicanih, ki izbirajo vrsto ne samo za svetovno prvenstvo leta 1965 v Ljubljani, ampak tudi za številna mednarodna tekmovanja v tujini. Nekaterim so se želje uresničile, drugi pa bodo morali počakati na novo preizkušnjo.

TEZKA SPODRSLAJA

Če pogledamo rezultate tega turnirja, na prvi pogled ne opazimo večjih sprememb. Pri moških so prvi trije Marković, Korpa in Večko, pri ženskah Pirčeva, Nikolićeva in Mitrovićeva, pri mladincih Stipančič, Šurbenk in Klevišar pri mladinkah pa Stojišićeva, Rothova in Juvančeva.

Med prvo osmorico se nista uvrstila Teran in Kern, ki sta se do sedaj doma vedno potegovala za mesta nekje pri vrhu. Skoraj neverjetno je, da je Ljubljancan izgubil proti Markoviću I, ki že vrsto let ni nastopal na domačih prvenstvih. Kranjčan pa je moral prepustiti mesto mlademu Cordašu iz Zagreba. Lahko bi rekli, da Janež ni bil slab v tem odločilnem boju, vendar premo odločen in zanesljiv, kar je bilo odločilno za izredno poletno igro hrvaškega mladincea.

NEZADRŽNO NAPREDOVANJE

V Jugoslaviji imamo sedaj pet nenavadno nadarjenih mladih igralcev, ki že sedaj — pri 14, 16 in 17 letih — grenijo uspehe starejšim. To so Zagrebčani Šurbek, Roth in Cordaš, Kranjčan Klevi-

šar in 14-letni Stipančič iz Duge Rese. Vseh pet nas opozarja na se z vedno večjimi uspehi in ne bo dolgo, ko jih bomo videli v dresu naše reprezentance. Posebno najmlajši igra kot velik mojster. Menda se v Evropi še ni pojavil tako mlad igralec, ki bi pri teh letih pokazal tako zrelo in učinkovito igro. Stipančičevo udarjanje za mizo je veselo gledati. Svoje nasprotnike mirno in brez večje zaletavosti naravnost obsuje z udarci, ki navadno zadenejo v polno. Ob skrbnem vodstvu bi moral postati eden največjih mojstrov, kar smo jih imeli doslej. Tudi trije Zagrebčani imajo podobno igro; ves čas igranja so v živahnem napadu in ne počivajo nikoli. Tako se od vseh štirih že sedaj lahko veselimo dobrih obetov v prihodnosti. K tej četvorici lahko brez prigorja primaknemo še Kranjčana Darka Klevišarja. Njegov način igre je za nas pravo odkritje. Skače in vrača močno točene žogice, prehaja v napad z ostrino, v kateri je silna želja za dokončni obračun z nasprotnikom. In še nekaj: Darko ima čudežen občutek za let žogice in ga ne zmede še tako zvrtnen top-spin. Prepri-

čani smo, da ga tudi trenutni uspehi ne bodo zapeljali in da bo še bolj vestno treniral in poslušal svoje učitelje.

PODVIG DRUGORAZREDNIKA

Nekaj besed zaslužijo tudi tako imenovani »drugokategorniki« Tomc, Jazvič, Gazić in morda še kdo. Ti vedno igrajo v senci velikih, tu in tam pa se jim utrne le kak podvig. To še prav posebno velja za Kranjčana Tomca, za katerega nikdar ne veš, kako se bo obnesel za mizo. V Ljubljani smo v dveh dneh naenkrat dobili zaupanje v njegovo moč. Med drugimi je zabeležen z zmago nad Hrbudom. Ob koncu je zavzel visoko četrto mesto — takoj za »veliko trojico«. Morda je bil spet samo

Zmagovavci lanskega I. zveznega turnirja, ki je bil prav tako v Ljubljani:

moški — Večko (OI)

ženske — Pirč (OI)

mladinci — Šurbek (Zgb)

mladinke — Mitrović (Ze)

»razpoložen« za igro, toda kljub temu nas njegov način igranja zaenkrat spravlja v dobro voljo. Upamo, da nas drugič ne bo razočaral!

Sedaj kaže, da se pri nas ni treba bati za naslednike Markovića, Terana, Hrbuda, Kerna in drugih, toda za mlade bi bilo treba bolj poskrbeti in jih čvrsteje držati v vajetih kot pa so doslej nekatere svojeglave »šampione«.

V ženskem namiznem tenisu se še nismo premaknili z mrtve točke. Imamo samo eno igravko — Ljubljankanko Pirčeva —, za katero mirne duše lahko rečemo: »Ta bo igrala po svojih močeh in nas ne bo pustila na cedilu!« — Pa nič več! Druge tekmovalke imajo preveč »žepsko« igro, ki v modernem namiznem tenisu ni dosti upoštevana. Po drugi strani pa njihova pripravljenost niha iz dneva v dan. Po naše se bo rešitev pokazala kaj kmalu. Že v Ljubljani nam je s svojo igro in uvrstitvijo »padla v oči« 15-letna Rothova iz Zagreba. V igri se zanaša na napad, kar je edino pravilno. Čez leto ali dve naj bi poleg Zrimčeve in Juvančeve (Olimpija) ponela v svet boljše novice kot pa jih sedaj uspevamo z razmajanim slovesom našega ženskega namiznega tenisa.

BORIS CESEN

Majda Ankele nam piše iz Grindelwalda

PREJELI SMO PO POŠTI

Pomlad prehiteva zimo

Grindelwald, 8. januarja — Zadnji dan minulega leta smo odpotovali na prva tekmovanja letošnje turnee. Naša prva postaja je bila prijazna vasica Oberstaufen v Nemčiji, kjer smo se nameravali dodobra nasmučati in naučiti svežega zraka. Toda bili smo nemalo presenečeni, ko tam o snegu ni bilo niti sledi! Vse je izgledalo tako, kot da v deželo prihaja pomlad. Vendar so kljub temu marljivi organizatorji tekem spravili skupaj toliko snega, da ga je bilo razno za dve slalom progi. (Prvotno je bilo mišljeno, da bo prvi dan na sporedu veleslalom) — Sneg so navozili z bližnjih travnikov in napravili okrog 300 metrov dolgo progo, ki je bila široka vsega 10 do 15 metrov. Sneg je bil ves umazan od ruš in trave...

Konkurenca na tekmovanju je bila dokaj huda, kar je razumljivo, zakaj: pred vrati je olimpiada. Vendar pa glavnih domačih favoritinj in Avstrijk ni bilo na startu. Zato se je boj razvil med odličnimi Američankami in Francozinjami. Francozi od svojih tekmovalk pričakujejo velike uspehe — ne samo na tej turneji, ampak tudi na olimpijskih igrah. Vendar mislim, da gledajo preveč optimistično, kajti — kar so pokazale Američanke na prvih dveh tekmah v slalomu, je več kot odlično. Tretjega, ko je bil na sporedu prvi slalom, so zmagale: Jean Saubert (ZDA), Marielle Gotschel (F) in Linda Mayers (ZDA). Vsega skupaj je nastopilo 68 tekmovalk. Krista Fanedel se je uvrstila na 47. mesto, jaz pa na 37. Proga je bila zelo ledena in je imela 45 vratic.

Naslednji dan je bil slalom na istem terenu, vendar je bil tokrat veliko hitrejši, zato je bilo toliko več padcev. Prva je bila Kristine Gotschel pred sestro Marielle, tretja pa Jean Saubert. Krista je bila 39., jaz pa 40. Za tekmovalke iz Avstrije, Švice in Nemčije so bile to izbirne tekme za olimpiado.

Skupaj z drugimi tekmovalkami smo v nedeljo odpotovali v Grindelwald. Tako kot drugje tudi v tej gorski vasi, ki leži v višini nad 1000 metrov ob vznožju velikih veternih, Schreckhorna, Jungfraua in Eigerja, skoraj ni bilo snega.

Prvi dan smo imeli slalom. Vsega skupaj je nastopilo 91 tekmovalk, izmed katerih je bila spet najboljša M. Gotschel pred Avstrijkama Heckerjevo in Haasovo. Krista se je s startno številko 33 uvrstila na zelo dobro 27. mesto, jaz pa sem imela visoko startno številko 87 in sem bila 36. V veleslalomu je zmagala Sauberjeva, druga je bila Heckerjeva, tretja pa M. Gotschelova (Fanedel 63., Ankele 48.).

Proga za slalom je bila izredno težka — ledena, tako da ji marsikateri izmed favoritinj ni bila kos. Za razliko od slaloma pa je bil veleslalom lepši, razen v zgornjem delu, kjer je bilo precej strmo in tudi ledeno. Vendar pa so tekmovalke z zadnjimi številkami (te sva imeli tudi midve s Kristo) vozile že po travi.

Tako smo zaključili prvi dve tekmi v Nemčiji in Švici. Jutri bomo odpotovali v Badgastein, kjer bodo menda pripravili smuk!

Lep pozdrav iz Grindelwalda
MAJDA

Prve zimske olimpijske igre v Chamonixu — 1924

• ZLATE KOLAJNE

18 km — Haug (Nor)
50 km — Haug (Nor)
skoči — Thaas (Nor)
komb. — Haug (Nor)
hitr. drs. 500 — Jewtraw (ZDA)
1500 m — Thunberg (Fin)
5000 m — Thunberg (Fin)
10.000 m — Skutnabb (Fin)
um. drs. — Grafström (Sve)
pari — Berger-Engelmann (Avs)
vojaški tek — Švica
bob 4 — Švica
hokej — Kanada

• ženske

Avstrija 1 z
ZDA 1 s
Anglija 1 b

• SREBRNE KOLAJNE

Norveška 6
Finska 4
Anglija 1
Avstrija 1
ZDA 1

• BRONASTE KOLAJNE

Norveška 6
Francija 2
Anglija 1
Belgija 1
Finska 1
Švica 1
ZDA 1

• JUGOSLOVANI

18 km — Svigelj 1:50:27, V. Kajzelj 2:00:43, D. Zinaja 2:12:19, Pandaković odst.
50 km — V. Kajzelj, Pandaković, Svigelj — vsi odst., D. Zinaja — nevrščen

(Ne)stanovanjske razmere

Kranjska Koreja

ŠE BOLJ kot stare ljudske pesmice o zimi je značilna tale ljudska: »Bele muhe padajo, otroci kruha stradajo...« O takih pogovorih govorijo starejši ljudje. Hkrati vedo povedati tudi o težkem življenju v nekdanjih razmerah, ki so bile vir podobnih pogovorov in izrekov.

Kot vsa živa bitja je bila nekoč zima strah za ljudi v slabih hišah brez zadostne hrane, med nepreskrbljenimi starci in otroci brez čevljev. Zato ni čudno, če so naši predniki častili boginjo pomladi Vesno kot rešiteljico, oznanjevalko novega življenja.

Dandanes je zima premagana. Vsaj za večino ljudi. Imamo topla stanovanja, škornje, plašče, kučme in mraz nam ne more do živga. Za mnoge je celo zabavna: s sankami, smučmi, drsalkami in drugače. Spremenijo jo v prijetno in zabavno dobo. Včasih se jezimo, ker nismo dobili naročenega premoga ali če ni prišel iskani pečar.

Zima v barakah

IN VENDAR ni tako. Za mnoge je zima še zmeraj bič prirode. Bojijo se je, trpijo, štejejo tedne in se tolažijo z upanjem, da bo bolje. To smo ugotovili pri stanovavcih v slabo urejenih barakah v Kranju. Povsod so še žal taki primeri — na Jesenicah, v Trzinu, Lescah, Radovljici, Skofji Loki in drugod.

V Kranju je več naselij iz »lesene dobe« — pod Zlatim poljem, na Gorenji Savi, pod tovarno Zvezda ob Savi, na Planini... Kakih 80 družin živi v takih razmerah. Na splošno so njihova »stanovanja« neprimerna za današnji čas. Tudi poleti. Pozimi pa je v njih nevarno. Piha skozi špranje trhljih podov in sten, štedilniki ne zadostujejo za ogrevanje, skupna stranišča z majnimi vrati in oledeno nesnago so slabo ogledalo, dostop do oddaljene vode po nevarnem ledu je težak in še marsikaj tare te občane. Kdor ni videl, si težko predstavlja takšno življenje. Samo stanovavci vedo, kaj se pravi »stanovati v lesenih hišah«.

Cesta prvega maja

Že sam napis »Cesta prvega maja, 22.« na eni izmed barak na Planini napravi mučen vtis. Cesta Prvega maja! Nov most čez Kokro in mnoge nove

hiše, zlasti pa nova šola »Stane Zagar« ob cesti opravičujejo napis. Toda zraven njih, tik ob cesti, barake! Take, kot smo jih že opisali! Tisti, ki tam stanujejo, pa tudi mnogi, ki hodijo mimo, si ob tem dokaj čudno predstavljajo nekdanja delavska prvomajska gesla in današnje spoštovanje tega dne.

»Nisem Ciganka!«

O TEM JE pripovedoval Andrej Dolžan. »Stanujem« v baraki št. 22. Iz vojne je »podedoval« bolezen, ki ga muči. Vendar je vsa leta zaposlen. Bil je pri Zvezdi, v Planiki, zdaj je v LIK. Zena pa je že 9 let v Tiskanini, sedaj Tekstilindusu. Dva otroka imata. Punčka je prav zdaj prebolela bolezen. Sicer pa so otroške bolezni pogoste v takih razmerah. Kdaj bosta dobila stanovanje, ne veša. Zena ima že sedem let prošnjo v podjetju (!). Hudo je, toda ob tem ga prizadenejo še druge neveselčnosti. Punčka hodi v šolo. Nekega dne je prijokala domov, češ da so jo otroci zmerjali s ciganko. Vsi, ki stanujejo v barakah, so baje Cigani. Tako je užaljeno dekletce pripovedovalo o zmerjanju sošolcev in rotlo očeta, da ni in ne bo bita ciganka.

S krampom na okna

V BARAKI št. 20 je ob neki preselitvi pred časom ostala prazna soba. Družina, ki stanuje zraven, je prosila, da bi ji dovolili uporabo sobe. Toda možje - gledniki, menda iz Tekstilindusa, so s krampom razbili okno in leseno steno, da bi preprečili vsoletitev v prazni prostor. To so napravili z izgovorom, da je treba s takimi stanovanji nehati. Stanovavci se strinjajo. Vendar, dokler ni boljših stanovanj, ni pametno uničevati sten. Sedaj namreč mraz vdira skozi razbita okna v barako in muči stanovavce.

O stanovanjih ni govora

NASELJE BARAK ob lesenem mostu čez Savo pri Planiki so domačini v svoji segavosti preimenovali v Korejo in se je to ime tudi uveljavilo med ljudmi. Praviloma je to Savska cesta 54, kjer smo se pogovarjali v tesni sobici s stanovavcem Francem Kalanom in njegovo ženo. Zena je bila dve leti na Golniku, odkoder se je pred kratkim vrnila. Zakonca imata samo eno sobo, ki meri približno 16 kvadratnih metrov. Kuhinja, zakonska spalnica, dva otroka, enemu je že 14 let — vse v enem pro-

Motiv iz »Koreje« pred bivališčem Pračevih

storu. Zena je bila prej zaposlena v Savi, mož pa že štiri leta dela v Roletih, sedanjem LIK. In kakšne so obljube, izgledi, da jima bo podjetje preskrbelo stanovanje? Kalan je odkimal in hladno, komaj slišno dejal, da v tako malem podjetju ni govora o stanovanjih.

V isti baraki je dvanajst oseb. V njih živi praktično dvanajst družin. Ena soba za vse potrebe. Milka Prače, ki smo jo obiskali v isti baraki, ima v sobi kar tri otroke. Bila je zaposlena v Tiskanini, toda delo z otroci jo je prikovalo na dom. Njen mož Emanuel dela pri Odpadu. Življenje je težavno in ne vidita izhoda. Tudi pri Odpadu menda nič ne govorijo o stanovanjih.

Do kdaj še?

V NASIH današnjih razmerah, ko govorimo o boljšem življenju, o skrbi za človeka, proizvajavca so takšna »stanovanja« res neznosna. Novih stanovanj z današnjimi visokimi najemninami si ne more privoščiti vsak. Razlike bodo vedno. Zato bomo morali graditi cenejša stanovanja, primerna ljudem, ki manj zaslužijo. Stanovanjske razmere v današnjih barakah so nevarne. To bi morala vedeti podjetja, katerih delavci so prepuščeni težkim pogojem življenja.

Karel Makuc

Takšen je pogled skozi okno pri Pračevih. Tudi pri oknu je stiska. V sobi živi petčlanska družina, starši in trije otroci. Okno pa je samo eno in še to precej majhno.